

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز چهارشنبه (۱۰) اسفندماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

۲- دنباله بحث در کلیات لایحه بودجه سال ۲۵۳۷

کل کشور .

۳- اعلام دستور و موقع جلسه آینده - پایان جلسه .

۱- قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .

جلسه ساعت هشت بعد از ظهر بریاست آقای دکتر جواد عید (نایب رئیس) تشکیل شد

۱- قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .

نایب رئیس - اساسی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(بشروح زیر خوانده شد)

امور اجتماعی بودجه سال ۲۵۳۷ ملاحظه میشود که آموزش و پرورش - بهداشت - درمان - و تغذیه و تأمین مسکن و تأمین رفاه اجتماعی و حفظ محیط زیست مورد تأیید فراوان قرار گرفته و اختصاص ۶۸۹ میلیارد ریال برای فعالیتهای فوق نشانگر این واقعیت است و افزایش ۲۶ درصد این اعتبار نیز در پیال بعد خود حکایتی از توجه عمیق دولت به مردم دارد، اما همه این توجهات به امور عمومی وقتی میسر و ممکن میگردد که با هدف اصلی دولت جناب آموزگار یعنی کار و کوشش بیشتر همراه با صراحت و صداقت توأم با کارائی بهتر در راه انجام اصول انقلاب شاه و مردم توأم گردد.

راجع به امور عمومی که دولت بیشترین سهمیه بودجه سال ۲۵۳۷ را بآن اختصاص داده است مواردی را شرح دهم .

آموزش و پرورش

بی شک بعد از دفاع ملی ، این آموزش و پرورش است که میتواند تضمین دهنده ثبات اقتصادی و سیاسی و اجتماعی ما باشد و نقش ارزنده آموزش و پرورش بر همگان روشن است اختصاص معادل ۳۰۲ میلیارد ریال اعتبار برای آموزش و پرورش در سال ۲۵۳۶ که از رشدی چند درصدی برخوردار است بی تردید میتواند در جهت

غائبین با اجازه - آقایان : بنی احمد - دکتر بهادری - جهانشاه افشار - بهبهانی - بهره مند - بیات - تژده - تولائی بخار - محمد جزایری - دانشمند - دهقان - رضوانی - سعیدی - سلیمانی سواد کوهی - شهبازی - صفری پور - طرفی - ابوالحسن عاملی - دکتر عدل - قریشی - ماحوزی - دکتر نصیری - وشمگیر - محمدی دشتکی - یاسینی .

بانوان : اما آقایان - اباضلی - ابتهاج سمعی - زاهدی - سلیمی - دکتر صنیع - نائینی طبا .

۲- دنباله بحث در کلیات لایحه بودجه سال ۲۵۳۷

کل کشور .

نایب رئیس - وارد دستور میشود دنباله بحث در کلیات لایحه بودجه مطرح است آقای هاشمی میان دو آب تشریف بیاورید .

غلامرضا هاشمی - با اجازه رئیس و نمایندگان محترم ، غرضی قلبی خود را ادامه میدهم ، جناب را بدیدم ، بررسی

ارتقاء و بهبود کیفیت زندگی جوان های این کشور کار سازماند و تربیت و پرورش نیروی انسانی ماهر برای آینده بدون نشت درایران باید سرلوحه برنامه های دولت قرار گیرد اما باعهم این توجهات آموزش و پرورش متأسفانه با نارسائی های روبروست و رفع این نارسائی ها باید پیشه مسئولین شایسته و واردکار در تمام سطوح آموزش و پرورش در استانها از بین برود.

جناب راسد متأسفانه آموزش و پرورش در استان ما و شهرها و بخش ها و روستاها آنچنان که باید توجه نمیشود.

نوسازی مدارس روستائی در آذربایجان غربی اصولاً مورد توجه نبوده و اعتبارهای آموزشی در این استان بمصرف واقعی نمیرسد و بسیاری از مدارس روستاها چنان مخروبه و غیر قابل استفاده است که بازگو کردن آن هم خنده ساز است.

بر روح آدمی وارد میسازد جا دارد در این مورد دستورالعمل لازم در جهت بهبود وضع مدارس و استفاده شایسته و صادقانه از اعتبارهای آموزشی سال ۲۰۳۷ صادر فرمایند و بمنظور بهبود وضع آموزش و پرورش پیشنهاد میکنم رؤسای آموزش و پرورش مثل شهردارها بوسیله شوراهای مناطق که برگزیده مردم هستند انتخاب شوند و توجه فرمایند بازنشستگی در آموزش و پرورش وسیله تنبیه و مجازات آموزگاران و دبیران صدیقی و خدمتگزاران قرار نگیرد.

بهداشت و درمان: اختصاص ۱۰۱ میلیارد ریال اعتبار برای بهداشت و درمان مردم در سال ۲۰۳۷ که

آرزوی چند درصد برخوردار است مبین توجه دولت به سلامت مردم است که این سلامت بجزیم دلیل بر پیشرفت کشور بوده و موجبات پیشرفت رشد اقتصادی شلک را فراهم می آورد اما جناب راسد اجحاف بیش از حد بیمارستان ها و بعضی اطبا و داروخانه ها مردم را در مضیقه قرار میدهد بخصوص مردمی که کم درآمد هستند و نمیتوانند در بیمارستان های گران بستی شوند. بسیاری

از روستاهای کشور خاصه روستاهای حوزه انتخابیه اینجناب فاقد پوشش درمانی است و لازم است که بین چند روستای نزدیک درمانگاهی تأسیس شود تا بیماران روستائی برای معالجه بیماران خود و رساندن آنها به شهر های نزدیک مواجه با عوارض دیگر نشوند.

تأمین مسکن: در تشریح بودجه سال ۲۰۳۷ آقای نخست وزیر متذکر شدند یکی از هدفهای اصلی دولت مسازنه با گرانی و بهای زمین و اجاره کمبود مسکن است

اختصاص اعتبار ۱۴ میلیارد ریال برای احداث خانه های سازمانی کارگران و کارمندان دولت و خانه های ارزان قیمت برای اشخاص کم درآمد مبین توجه دولت به حل مشکل مسکن است اما جناب راسد در مورد زمین های بایر که در داخل محدوده تهران و داخل محدوده شهرهای کشور قرار گرفته بلید تصمیم شدیدتری اتخاذ شود تا مالکان این قبیل زمین ها به فکر سودجویی نیفتاده و کیسه برای پر کردن پول های مردم ندوزند.

دولت باید به شرکت های تعاونی مسکن کمک کند و با در اختیار گذاشتن زمین های دولتی و خاصه زمین های اوقافی و منابع طبیعی مشکل کارمندان را بر طرف کند کمک به شرکت های تعاونی مسکن باید در درجه اول اهمیت قرار گیرد و همچنین در زمینه اختصاص وام های مسکن تخفیف های چشمگیری باید از سوی بانکها در اختیار کارمندان قرار گیرد.

زمانی کارمند بودن دولت آرزوی همه بود اما امروزه کارمند دولت با مقایسه با یک جوشکار و یک تعمیرکار از نظر درآمد در رده پایین قرار دارد. این درست است که افزایش درآمد سرانه مطرح نیست اما آیا یک لوله کش که روزی چهار صد الی پانصد تومان مزد میگیرد با کارمند تحصیل کرده ای که روزی صد الی صد و بیست تومان مزد میگیرد در شرایطی که عدم تعادل هارغ میگردد یکسانند! (احسن)

در زمینه کشاورزی: آن طور که سیاست اقتصادی دولت جناب آموزگار بر اینستکه در جهت خود کفائی نسبی در تولید کالاهای کشاورزی کوشش های خود را پی گیر نماید. افزایش ۴۰ درصد کمک دولت به توسعه کشاورزی نشانگر این کوشش است. اما گندم که یکی از ضروری ترین مواد غذایی جمعیت مبین ما است روز بروز بر اثر ازدیاد جمعیت احتیاج باین ماده غذایی بیشتر میشود. این ماده اولیه غذایی علاوه بر تغذیه مردم کشور رل بزرگی در اقتصاد و سیاست کشور دارد بطوریکه در این چند سال اخیر بعلت کمبود محصول گندم و افزایش مصرف کننده گندم در کشور ما سالیانه چندین میلیارد ریال از بودجه دولت صرف خرید گندم از کشورهای خارج شده بعقیده من همانطور که برای حفظ حرارت کشور احتیاج به ارزش قوی و مهارت جنگی داریم ذخیره این ماده غذایی نیز حائز اهمیت میباشد.

اولاً باید بدانیم چرا گندم کشور ما تکافوی مصرف جمعیت کشور را ندارد تا برای بالا بردن سطح کشت

مرکبات - پسته - و صیفی جات اضافه گردیده است. ضمناً در گذشته بعلت نبودن جاده و وسایل حمل و نقل وعدم قدرت خرید اکثر محصولات کشاورزی بمقدار خیلی کم در بعضی مناطق کشور کشت میشدولی امروزه اکثر محصولات مثل گوجه فرنگی - هندوانه و سایر محصولات پردرختی در تمامی فصول در تمامی نقاط کشور عرضه میشود بعلاوه در گذشته مصرف میوه نغتنی بود و اکثریت مردم قدرت خرید آنها نداشتند و در فصل زمستان میوه بسیار کم یاب بود ولی امروزه هزاران هکتار از اراضی مزروسی خصوص در آذربایجان که سابق زیر کشت گندم و جو بود تبدیل به شهرک و قطب های صنعتی شده و تقریباً در حدود یک میلیون هکتار از بهترین اراضی آبی مبین ما که در گذشته زیر کشت گندم و جو بود، همانطور که شرح داده تغییر شکل داده است چنانچه بازده یک هکتار گندم آبی را ۱/۵ تن در نظر بگیریم در حدود یک میلیون تن نسبت به گذشته کهر غله خواهیم داشت از طرف دیگر در آن زمان جمعیت کشور ما از بیست میلیون

فرجاوز نمیکرد ولی هم اکنون سی و پنج میلیون نفر

و بازده آن چه راههایی باید در پیش گرفت تا در آینده احتیاج به خرید غله از کشورهای خارجی نداشته باشیم. شاید بعضی ها معتقدند این کمبود غله ناشی از عدم توجه بعضی مقامات باین موضوع حیاتی بوده. البته استدلال این عده متکی بمقایسه محصول زمانهای گذشته با محصول زمان حال میباشد در آن زمان علاوه بر اینکه محصول گندم مصرفی مردم را کفایت میکرد بلکه اضافه هم بود ولی در عصر حاضر با وجود پیشرفتهائی که در تکنیک کشاورزی بعمل آمده، محصول گندم کشور ما روبه نقصان گذاشته و میتوان بایران و دلیل منطقی باین نظرات پاسخ داد. چنانچه تاریخ گذشته کشاورزی کشورمان را دقیقاً بررسی کنیم ملاحظه می کنیم ۲۰ سال قبل نوع زراعت در کشور ما محدود بود در آن موقع کشت چغندر قند و پنبه و سایر محصولات کشاورزی که اکنون معمول است وجود نداشت و اگر هم کشت میشد بسیار کم بود که جنبه اقتصادی نداشت و تمام کشاورزی نوظهور که آنان در اراضی مرغوب آبی و دیدمی کشت میشود در آن موقع کلاً منحصر به کشت گندم و جو بود ولی در حال حاضر در حدود سیصد هزار هکتار پنبه کشت میشود علاوه بر مصرف داخلی در بازارهای خارجی بفروش میرسد مضافاً در حدود دویست هزار هکتار زیر کشت چغندر قند است و چند صد هزار هکتار به مساحت باغات سردرختی -

است یعنی پانزده میلیون نفر بر مصرف کننده اضافه شده است.

یکی از علل عمده نقصان سطح کشت گندم اقتصادی نبودن آن برای کشاورزان گندم کار است که به علل بالا رفتن سطح هزینه زندگی و کم بود نیروی انسانی در امر کشاورزی و پائین بودن قیمت گندم نسبت به بهای سایر تولیدات و مواد ضروری و ما محتاج زندگی میباشد بععل مذکور کشاورزان گندم کار که در اراضی آبی به کشت اشتغال دارند ناگزیر بتدریج از کشت گندم خودداری و به کشت سایر محصولات که برای آنها جنبه اقتصادی داشته مشغول شدند و به کشاورزی خود تغییر شکل داده اند بنابراین چنانچه کشت گندم برای کشاورزان گندمکار اقتصادی نباشد سال به سال از سطح کشت گندم آبی کاسته خواهد شد و زمینهای کشاورزان به زراعت های دیگر تبدیل خواهد شد (صحیح است)

لذا برای تأمین غله کشور ما هم اکنون باید چاره اندیشی کرد و مقامات مسؤل بایستی باین موضوع حیاتی توجه بیشتری معطوف نمایند و اهمیت کشت گندم را نباید با سایر محصولات کشاورزی در یک ردیف قرار داد و باید ترتیبی اتخاذ نمود بمنظور تشویق کشاورزان و میزان کشت آنها و بازده زحمت کشاورزان و کمکهائی از قبیل بذر - کود - وام با شرایط سهل و جایزه نقدی و تشکیل اتحادیه

گندم کاران برای زارعین معمول دارید تا کشاورزان گندم کار، کشت گندم را مقرون بصرفه دانسته و نسبت با افزایش کشت خود اقدام نمایند (صحیح است).

برق و آب:

توجه دولت به توسعه شبکه برق رسانی و آبیاری در کشور در بودجه سال ۲۰۳۷ قابل اهمیت است وقتی دولت مصمم است در رفع تنگناها وعدم تعادل ها بکوشد تنگنای انرژی را نیز بر طرف نموده و امکانات استفاده عمومی را از برق بخصوص روستاهائی که مرکزیت دارند و در مسیر شبکه برق قرار دارند فراهم سازند.

در مورد جوانان:

اختصاص ۱۳ میلیارد ریال از بودجه عمومی به امر تربیت بدنی - پیشاهنگی - و امور جوانان از جمله برنامه های رفاهی برای غامه مردم است که دولت کوشش دارد تا جوان های کشور از امکانات رفاهی بیشتری برخوردار شوند اما در اینجا نکته ای را باید یاد آور شویم عبارت از اینست که از این مبلغ بیشتر در شهرهایی که امکانات رفاهی برای جوانان کم است و

فائد تقریحات سالم میباید استفاده شود چه جوانان اکثر شهرها به سبب عدم وجود مراکز و تأسیسات تفریحی سالم در ساعات کم کاری خود اوقات خویش را به طالت طی میکنند و لازم است در شهرهایی که تأسیسات تفریحی برای جوانان ندارد ناخ جوانان و یا خانه جوانان ایجاد شود و از آسیب بدوی جوانان که در مواجه شدن با عوامل فاسد و ناساخته دچار سانحه میشوند جلوگیری شود. مسائل جوانان همیشه در کشور مایکی از مطرح ترین موضوعات بوده ولی بعلمت وجود سازمانهای متعدد که مرتب بگونه ای داعیه هدایت و رهبری جوانها را دارند چنانچه عمی شود و تمامی برنامه ها و هدفهای رهبری جوانان در یک سازمان مثلا با تشکیل وزارت جوانان در یک سازمان جمع آوری گردد بی تردید به هدفهای اصلی تربیت و پرورش جوانها بهتر و بیشتر از گذشته دسترسی پیدا خواهد شد.

صرفه جویی و جلوگیری از اسراف و تبذیر.

سیاست دولت جناب رامید در مورد صرفه جویی و جلوگیری از اسراف و تبذیر قابل تحسین است مشروط بر اینکه این سیاست در تمام مؤسسات و وزارتخانهها پی گیری شود.

اسراف و تبذیر در برخی از مؤسسات و سازمان های دولتی به حد زیادی رسیده است فی المثل یک مدیر کل و یا یک رئیس مؤسسه چه لزومی دارد که دارای اتاق انتظار و اطراف منشی و چهار نفر باصلاح حاجب سالار باشد!

از طرفی اشیاء داخل اتاق بعضی از مسؤلان آن چنان گران قیمت و مجلل و اشرافی است که آدم فکر نمیکند به اندازه ای آمده و گویا خود را در موزه ای با عتیقه ها و کالاهای گران قیمت و قدیمی میبیند (احسنت).

راستی چه لزومی دارد که اتاق مدیر کلی با مبلمان بلذتی تزئین شود و یا چه لزومی دارد که حتما مدیران کل شیراز تنگچی و دفتر دار منشی هم داشته باشند؟ و بازه اتاق منشی آنها دست نمی از اطاق خودشان ندادند.

ارتباطات: توجه دولت به موضوع ارتباطات و گسترش آن و تخصیص اعتبار قابل توجهی برای توسعه مخابرات و تلفن و همچنین افزایش شبکه های رادیو و تلویزیون مورد تقدس است و جا دارد در اینجا از مسؤلان ارتباطات و مخابرات که تمامی تلاش خود را برای گسترش ارتباط بکار برده اند تشکر کنیم و همچنین باید از رادیو و تلویزیون ملی ایران که با تهیه برنامه ها و طرح های آموزش در جهت پیشرفت هر چه بیشتر آموزش در کشور همت نموده تقدیر شود و دو چندان از زحمات مطبوعات

کشور خاصه نویسندگان و خبرنگاران زحمتکش مطبوعات که با جان و دل به فعالیت مشغولند و در انعکاس خواسته های اصولی مردم کوشايند باید تقدیر کرد (صحیح است) و لازم است دولت خدمتگزار آموزگار به این گروه خبرنگاران و نویسندگان که عضو شرکت تعاونی مسکن سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات هستند در مورد احیای مسکن برای آنها و رفاه و آسایش خانواده شان کمک بیشتری بنماید در خانه ها از فرصت استفاده میکنم اهم نیازمندیهای حوزه انتخابیه خود شهرستان میاندوآب را جهت عطف توجه فهرست و از اعلام و تقدیم مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی میکنم: مستحکم.

۱- ایجاد ناخ جوانان.

۲- احداث خیابان کمربندی شمالی شهر میاندوآب مابین جاده های ترانزیتی استانهای آذربایجان غربی و شرقی و کرمانشاهان بوسیله وزارت محترم مسکن و شهرسازی.

۳- تأمین خدمات درمانی در روستاهاییکه مرکزیت دارند.

۴- ایجاد قطب کشاورزی و قطب صنعتی باتوجه به زمینهای مناسب و فراوانی آب.

۵- واگذاری عرصه خانه های مسکونی و املاک بابهای نازل بصاحبان اعیان.

(احسنت).

رئیس - آقای بهار تشریف بیاورید.

حبيب الله بهار - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست جناب آقای دکتر آموزگار نخست وزیر، هیئت محترم وزیران همکاران ارجمند و گرامی چند ماه قبل یعنی درست هنگامی که برنامه دولت مطرح بود مطالبی پیرامون آن بصورت کلی و در نهایت اختصار باستحضار رسانیدم و آنچه را بنظر ضروری بر رسید واقع بینانه در مورد مسائل مختلف بیان داشتم و اظهار امیدواری نمودم که برنامه دولت هر برنامه کاغذی و رادیو تلویزیونی نباشد.

امروز پس از گذشت ۷ ماه بوضوح می بینم و مشاهده میکنم که بحمد الله دولت با همه مشکلات زاینده سر راه خود بر قسمت اعظم آنها فائق آمده و در زمینه های گوناگون بموفقیت هایی دست یافته است امیدواریم که با بودجه بی سابقه و برنامه اجرایی که تنظیم و بمجلس تقدیم داشته است بتوفیقات بیشتری نائل آید و راه پیشرفت بسوی تمدن بزرگ را برای آیندگان بیش از پیش هموار سازد (انشاء الله).

بوکجه ای که در حال حاضر تقدیم مجلس گردیده و

مطرح است در طی چندین روز در کمیسیون بودجه دقیقاً مورد بررسی و اطمینان نظر قرار گرفته همکاران محترم ما در کمیسیون هر یک بنوبه خود باتوجه به اطلاعات و تخصص و بصیرتی که داشتند تذکراتی در جهت بهبود کارها دادند و بانور فکر و اندیشه راه را برای مأمورین اجرایی روشن تر ساختند در این جلسات به کمرنگه ای اشاره شد هر سؤالی از طرف همکاران محترم عنوان گردید پاسخ مقتضی داده شد (صحیح است)

جناب نیز مانند اغلب نمایندگان هنگام طرح بودجه وزارتخانه ها و سازمانهای مختلف مملکتی در کمیسیون حاضر و تذکرات را دقیقاً شنیده و بهره گرفته و چون تکرار آنها را ملال آور میدانم منحصرأ به بحث مطالب عنوان نشده در تازه کشاورزی و دادگستری در ارتباط با بودجه می پردازم و یقین دارم ناطقین دیگر درباره سایر مسائل مملکتی که هم تخصص بیشتری دارند و هم باعتبار تجربه که دارند و در شان آنها است صحت کنند پاسخ خواهند گفت اجازه میخواهم قبل از مطلب یادداشتی را که بانوان نماینده برایم فرستاده اند قرائت نمایم:

«چون نظر بانوان نمایندگان مجلس شورای ملی برای این بود که مراتب حق شناسی و سپاس خود را از برگزاری بشکره شکوه مند و بی نظیر بزرگ زنان که در تاریخ هشتم اسفند ماه در حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی ایران و والا حضرت شاهدخت اسراف پهلوی بشرفعرض مبارک همایونی برسانند بسبب رسیدن نوبت این سعادت را نیافتند که خود شکر گزار آن همه مواهب و نعمات باشند لذا از جنابعالی تقاضا دارند از سوی بانوان نمایندگان مجلس مراتب سپاس و و دشمناسی آنان را از پشت تریبون مجلس بیان نموده شرفعرض مبارک همایونی برسانند.

بانوان نمایندگان مجلس شورای ملی»

پس از این که وارد متن بشوم مطلبی را که مرتباً از رادیو و از بعضی سخنرانها شنیده ام میخواهم عنوان کنم.

مدتیست در اظهارات مسئولین امور باین نکته اشاره میشود که بعلمت موقعیت طبیعی کشور ما و داشتن باران آبی و اراضی مرغوب از نظر کشاورزی نایستی در انتظار رسیدن بحدود کفائی باشیم. در صورتیکه ما می بینیم مسکلی با وسعت خیلی کم شاید باندازه وسعت دوشهرستان علاوه بر تغذیه میلیونها نفر اهالی کشورشان تمام دنیا مازاد محصولات غذایی خود را صادر میکنند (مثل فرانک - هلند) که تمام و بترین های فروشگاهی را بر آورده های کشاورزی این ممالک اشغال کرده اند (شیر - گوشت - تخم مرغ - مرغ - ماهی و غیره) حتی در بین ممالک جهان سوم که خیلی بشرفته

نیستند می بینیم موفق شده اند خود را بحد خود کفائی از نظر کشاورزی برسانند مثال: هند با مساحتی کمتر از دو برابر ایران به جمعیتی معادل بیست برابر غذا میدهد و اسسال حدود ۱۸۵ میلیون تن گندم مازاد دارد حال اگر محاسبه بنمائیم در مساحتی معادل مساحت ایران ده برابر جمعیت ایران را غذا میدهد پس در یک مساحت ایران مواد غذایی برای جمعیتی معادل جمعیت ایران تولید میکنند ما قبول داریم که قسمت وسیعی از کشور ما را صحرای بی آب و علف تشکیل میدهد ولی آیا یک دهم مملکت ما آب و زمین معادل هند را ندارد فقط سواحل بحر خزر را از گنبد تا دشت مغان در نظر بگیرید که دارای بهترین و مرغوب ترین زمینها بوده و دارای بارندگی کافی میباشد و بایستی جمعیت ایران را غذا بدهد در صورتیکه مادر کنار این زمینهای مرغوب شمال خراسان - آذربایجان - غرب ایران جلگه های حاصلخیز اصفهان دشتهای پرآب خوزستان را داریم که چنانچه بهره برداری صحیح بشود ما بایستی مازاد تولید کشاورزی زیادی داشته باشیم با پیشرفت تکنولوژی امروز تولید محصولات کشاورزی پیشرفت فوق العاده نموده است که به بشر امکان میدهد از مساحت کم درآمد زیاد بردارد پس تقصیر را متوجه طبیعت و وضع جغرافیائی کشورمان نکنیم بایستی واقعاً مطالعه کنیم به بینیم کجای کار میسنگد و چرا مردم از سرمایه گزاری در کشاورزی گریزانند آیا مقررات حاکم مانع پیشرفت امور کشاورزی است؟ سیاست نرخ گزاری دولت است که چنین وضعی را پیش آورده است؟ بیائید صمیمانه در نارسائیهائی که گریبانگیر رشته کشاورزی ما شده مطالعه نماییم و با گفتن اینکه ایران کشور کم بارانی است از زیر بار مسئولیت فرار نکنیم.

ز کوشش بهر چیز خواهی رسید

بهر چیز خواهی، توانی رسید (احسنت)

بعد از ذکر این مسأله مقدمه همانطور که قبلاً عرض شد در کمیسیون هنگام طرح بودجه وزارت کشاورزی و عمران روستائی مطالب زیادی درباره کشاورزی و مشکلات کشاورزان گفته و شاید بیش از هر موضوع دیگری راجع به کشاورزی صحبت شد و جناب وزیر کشاورزی و همکارانشان با علاقه زیاد و بردباری و شکیبائی همه را شنیده و با کمال انصاف و واقع بینی بر بسیاری از مطالب نمایندگان صحیح گذارده و اظهار امیدواری نمودند که با همکاری نمایندگان مجلسین در نظام کشاورزی کشور تحولی بوجود آورند در کمیسیون راجع به جلوگیری از

را بنحوی بچند کاران کمک های جنسی و جنسی کرد در حال حاضر دولت حتی برای پنبه و سویا و جو و نباتات علوفه ای بخشودگی قسمتی از بهای کود ویدر را قائل شده ولی برای چغندر و گندم که از مواد استراتژیک و در درجه اول اهمیت است امتیازی متناسب با آن قائل نگردیده توجه جناب آقای وزیر کشاورزی را باین نکته جلب مینماید. تعیین تکلیف اراضی از نظر مراعات: برای حفظ و بهره برداری از منابع طبیعی در بودجه رقی برابر ۶/۴ میلیارد ریال در نظر گرفته شده قبل از هر کاری در مورد مراعات بایستی اقدام به تشخیص منابع ملی نمود و به اجرای قانون پرداخت زیرا در حال حاضر مردم برای اینکه مانع ملی شدن مراعات واقع در محدوده املاک خود بشوند زمین های مرتعی را با ترا کوشیا و در آن اقدام به دیم کاری می کنند و آثار زراعت در آن بوجود می آورند. بعلاوه نزولات آسمانی دیمه بعمل نمی آید مرتع آنهم از بین رفته هرچه در این کار تأخیر بشود آثار آن نامطلوب تر و جبران آن محتاج به وقتی بیشتر است.

ثبت اراضی:

پس از اجرای قانون اصلاحات ارضی بزارعین اسنادی داده شد که بایر داخت افساط قاعدتاً باید بتوانند سند مالکیت بگیرند ولی بانکها سند نمیدهند و این اسناد ارزشی ندارد حتی خود دولت آنها را بوثیقه قبول نمیکند بعلاوه اراضی مکانیزه مجزا شده از املاک که بعنوان مستثنیات به مالک واگذار شده و بطور مکانیزه از آن بهره برداری مینماید برای گرفتن سند مالکیت مشکلاتی دارد اصل ملک را برابلس ضریب مالیاتی بزارعین با قسایط فروخته مستثنیات آن ملک را که جزئی از آن ملک است چندین برابر اصل ملک قیمت گذاری و براساس آن مطالبه حق الثبت مینمایند باید برای اینکار فکری کرد و اگر لازم است قانون الخاص بمجلس آورد.

آخرین نکته ای را که در مورد کشاورزی مملکت میخواهم عرض برسانم بپایه کردن سازمان مصوب وزارت کشاورزی و عمران روستائی است در طی دو سال و نیمی که از دوره بیست و چهارم میگذرد بدفعات در مورد سازمان وزارت کشاورزی و عمران روستائی بحث شده است و پس از مباحث زیاد سازمانی برای آن در نظر گرفته شده ولی این سازمان تا امروز بپایه نشده این بلا تکلیفی در سطوح مختلف موجبات بی تفاوتی و لوٹ شدن مسئولین را فراهم نموده است مدیران کل کشاورزی و مدیران کل وزارت تعاون و امور روستاها هیچ یک اطمینان ندارند که در مقام خود باقی بمانند بنابراین

کارشان به اسقاط تکلیف بیشتر شباهت دارد تا انجام وظافتی که بموجب قانون بعهده آنان محول گردیده نظیر این وضع در سطوح پائین تر نیز صادق است بدینست با استناد به نوشته شاهنشاه آریامهر در کتاب بسوی تمدن بزرگ بمطالب خود در مورد کشاورزی خاتمه داده و آنچه را درباره دانشگاهی لازم میدانیم بعرض برسانم شاهنشاه در صفحه ۲۹۲ کتاب خود میفرماید رفاه کنونی ناشی از عواید نفت یک رفاه دائمی نمیتواند باشد و نباید هم باشد زیرا این سرمایه گرانهای خدادادی برای آن نیست که صرف زندگی روزمره افراد بشود بلکه برای آن است که به برکت آن بنای عظیم صنعت و اقتصاد مرفعی کشور بی ریزی شده و برنامه های وسیع عمرانی و اجتماعی و آموزشی و همه فعالیت های دیگری که مینماید کشور را بصورت یک جامعه مرفعی و کاملاً مرفه در آورد به نحو کامل انجام گیرد. بطوریکه به هنگام پایان یافتن این ثروت خداداده کشور ما از هر جهت خود کفا باشد.

جناب آقای نخست وزیر من و اکثریت قریب با اتفاق همکارانم میدانیم که شما در این مسیر حرکت میفرمائید و از اینکه از هر کوششی در راه نیل باین مقصود و منظور مضایقه و دریغ نمینمائید و اوقتم ولی آنقدر بار مسئولیت و وظیفه شما در برابر شاه و ملت سنگین و خطیر و زمان زودگذر و فقیر است که باید از هر لحظه و لحظه ای برای پیشرفت موزون و هم آهنگ بسوی تمدن بزرگ استفاده فرمائید.

و شما جناب وزیر کشاورزی اگر قرار است سازمان های گسترش بموجب قانون تجدید نظر در تشکیلات وزارت کشاورزی و عمران روستائی در استان ها پیاده شود چرا زودتر شروع نمی فرمائید اطاق های کشاورزی را که در ماده ۱۰ قانون تشکیل وزارت کشاورزی و عمران روستائی پیش بینی شده تشکیل نمی دهید و یا لا اقل مقدمات آنرا فراهم نمی آورید؟

در مورد دادگستری:

انقلاب ایران و تحول اجتماعی که در کشور ما با هدایت و رهبری شاهنشاه صورت گرفت در کلیه شئون مملکتی اثر گذارد و دگرگونی بنیادی بوجود آورد این تغییرات در بیشتر ارگانها و سازمانهای سرزمین ما محسوس و ملموس و بوضوح هم انجام پذیرفت لکن هماهنگی صد درصد بین سازمانهای مختلف بنحوموزون بوجود نیامد این ناهماهنگی قسمتی بخاطر طبع بعضی از کارها بود که امکان تغییرات وسیع پهنای سایر تحولات

را عملی نمی ساخت و قسمتی بخاطر لزوم تهیه مقدمات و ضرورت انجام مطالعات بود و نمیشد این قبیل کارها را مانند سایر اصول انقلاب سرعت و قاطعیت انجام داد که در رأس همه این سازمانها باید دادگستری را نام برد عدم هماهنگی دادگستری با سایر دستگاهها ناشی از اختلافات زیاد بین مردم است که بموجب شکایت اشخاص و تشکیل پرونده های متعدد در مراجع قضائی مشهود است معلول پائین بودن سطح فرهنگ مردم و عدم آشنائی آنان بحقوق و تکالیف یکدیگر و محترم مردن حق هم میباشد خوشبختانه ریشه عوامل محرکه ارتکاب جرائم که علمای حقوق جزا آن را جهل و قفر میدانند و در آن اتفاق نظر دارند باندایر شاهنشاه آریامهر و اجرای اصول انقلاب بشیران خیلی زیادی از بین رفته است زیرا با اجرای قانون اصلاحات ارضی و سهم شدن کارگران در سود کارخانجات و این محیطی مناسب برای سرمایه گذاری در صنایع دیگر از فقر به تنهایی نمیتوان بعنوان عامل محرکه ارتکاب جرم نام برد و با اعزام سپاهیان دانش بروستا های مملکت ایجاد سازمان پیکار با بیسوادی و اجرای قانون تعلیمات اجباری میتوان امیدوار بود که عامل جهل نیز ریشه کن شده و بموازات بالا رفتن سطح معلومات و فرهنگ مردم بطور قطع و مسلم از میزان جرائم و نتیجتاً از مراجعین بدادگستری کاسته خواهد شد.

در حال حاضر تعداد پرونده هایی که در دادگستری اعم از حقوقی و جزائی در سال مطرح میشود به دو میلیون و پانصد هزار بالغ میگردد و بادر نظر گرفتن جمعیت کشور بیخ وجه تناسبی ندارد و بسیار زیاد است زیرا اگر حداقل اصحاب دعوی را در هر پرونده دونفر و هر یک از آنها معلق بیک خانواده و هر خانواده راطبق معمول پنج نفر حساب کنیم ۲۵ میلیون نفر از سی و چهار میلیون جمعیت مملکت باهم رابطه خونی ندارند و بفرحال رسیدگی به این دعاوی و اجرای عدالت برای دادگستری کاری است بی دشوار.

دادگستری برای بسط و گسترش عدالت به ابزاری نیازمند است که متناسب با زمان و عصر باشد این ابزار ترتیب قانون - قاضی و پلیس قضائی و کادر اداری است. قوانین موجود بجهت زیادی هم از نظر کیفیت و هم از نظر کمیت متناسب با زمان نیست و جوابگوی احتیاجات روز و جهانی که در وضع ما ایجاد شده است نمیشد لرت قوانین نسخ و منسوخ و مشنوع ظرف پنجاه سال حریصاً بصورت هایی که فعلاً فلسفه وجودی خود را از

دست داده دست و پاگیر مردم و دستگاههای قضائی شده است خوشبختانه هم مقامات دادگستری باین مطلب وقوف دارند و هم مردم باین مشکلات پی برده اند و مسلماً باید در مقام رفع آن برآئیم ولی اینکار نباید عجولانه انجام گیرد بلکه بایستی در حال حاضر بقوانین موجود چیزی اضافه یا آنرا موقتاً اصلاح بکنیم که بعد از گذشت مدتی باز همین مشکلات در برابر ما قرار نگیرد ولی بایر داری و حوصله که انجام این کار بزرگ اقتضا میکند و در سایر ممالک مرفعی هم نیز به همین نحو عمل شده است در مقام تدوین دو مجموعه قوانین جزائی و مدنی برآئیم که در یک مجموعه کلیه مواد قانونی مربوط به امور حقوقی و آئین دادرسی باشد و در حقیقت قوانین شکلی و ماهوی را یک کاسه نمائیم و در امور جزائی هم نیز به همین نحو عمل بشود و برای تدوین هر یک از این مجموعه های جزائی و مدنی از قوانینی که مشابهت هایی با سیستم قضائی ایران دارند استفاده و بهره گیری شود.

چنانکه فکر بکر و انسانی شاهنشاه بمرزهای کشور محدود نشده بنده مصاحبه ای از آقای وارن - ای - برگر رئیس دیوان عالی کشور ایالات متحده دیدم که در نوزدهم دسامبر ۱۹۷۷ در مجله اخبار ایالات متحده و گزارش دنیا چاپ شده بود در این مصاحبه آقای برگر برای انجام دادرسی سریع و ارزان پیشنهاد کرده اند که باید قسمتی از کار دادگاهها که عاقبت بدیوان کشور هم می آید و وقت دادگاهها و قضات را میگیرد در خارج از دادگاهها حل و فصل شود و بعنوان مثال مواردی را هم ذکر کرده اند و این کاری است که ما بموجب یکی از اصول انقلاب که تشکیل خانه های انصاف و شوراهای داوری است کرده ایم و هر دفعه از رادیو و تلویزیون می شنویم و در جراند میخوانیم که چند شورای داوری یا چند خانه انصاف جدید در نقاط مختلف مملکت تشکیل شده و یا در شرف تشکیل است تعداد خانه های انصاف در نتیجه مساعی وزیر دادگستری و همکارانشان به ۳۰۰۰ و شوراهای داوری به ۲۸۳ شورا بالغ گردیده است آمار پرونده های مختومه در شوراهای داوری و خانه های انصاف در شش ماه گذشته غرور انگیز و بهترین دلیل بر نتیجه خوب و واگذاری کار مردم ب مردم است شوراهای داوری مسائل کفیری را بکروزه و پرونده حقوقی را هفت روزه رسیدگی و حکم میدهد و در ۴ ماه گذشته ۱۸۰۰۰ رأی صادر کرده اند و موجودی آنها در سطح مملکت ۴۳۰ پرونده است و خانه های انصاف ۲۸۰۰۰ پرونده را

رسیدگی و اصلاح موجودی ندارند باین ترتیب سالی یک میلیون برونده رسیدگی و رفع اختلاف میشود و هرچه بر تعداد آنها بیفزائیم از بار سنگین دادگستری و حجم کار قضات که باستی کارهای مهمتری را انجام دهند و وقت خود را صرف برونده‌های پیچیده‌تری نمایند خواهیم داشت البته در بودجه سال ۳۷ بر تعداد شوراها ۵۰ و خانه‌های انصاف ۳۰ خانه جدید افزوده خواهد شد امین‌وزیرم در سال‌های آینده شاهد تشکیل تعداد بیشتری نه همه شهرها و روستاها را در برگیرد باشیم کمی از مطلب دورانفاد صحت از ابزار نار دادگستری بود که بدو راجع بقانون و لزوم تجدید نظر و تدوین قوانین جدید را در این خصوص در حال به بحث دربارهٔ ابزار دیگر دادگستری که قاضی است می‌پردازم.

متأسفانه آنقدر نه در ایران به قانون اهمیت داده می‌شود به زندگی قضات اهمیت داده نشده در صورتی که اگر مجریان مرمی‌ترین قوانین مرفه و راضی نباشند نتیجه مطلوب حاصل نخواهد شد در این خصوص با وجودیکه دولت و بخصوص جناب وزیر دادگستری در اجرای اوامر همایونی در مقام تأمین زندگی قضات و رفاه نسبی آنان برآمده‌اند ولی بنظر میرسد هرگونه تغییری در وضع حقوق قضات باید داده شود اگر بر مبنای پایه‌های قضائی باشد نه مشاغل بصواب نزدیکتر است زیرا آنچه بیشتر موجب میشود که طبقه تحصیل کرده گراپی بکار در دادگستری نداشته باشند پایه‌های پایین قضائی است که در گروه‌های پایین قرار دارد و اگر بر اساس گروه‌ها اضافه حقوقی داده شود بیشتر شامل شقوق سالی

دادگستری قضائی میشود و این مشکل گشای دادگستری نخواهد بود بنابراین هم باید کاری کرد که فشارخ - تحصیلان دانشکده‌های حقوق برای مراجعه بدادگستری و قبول ترفیض و رشت بیشتری نشان دهند و هم آنده از قضائی را به طی سالهای پیشادای صافخانه خدمت کرده و تجربیاتی آموخته‌اند و کمتر نیاز به مراجعه به مجموعه قوانین را دارند تا کرم شده و محض کار خود علامتند بشوند نه اینکه از کار دلسرد شده برای بازگشته کردن خود در مقام شست برآند البته همه کسانی که بازگشته میشوند به این علت نیست بلکه تعداد زیادی از آنها باین جهت که بیشتر جذب بازار کار میشوند و بی‌توجهی به باستی با جانیکه ممکن است از آنان نگهداری کرد و خوب بجا نماند جناب آقای وزیر دادگستری در جهت تأمین راه و وسایط قضات موفق بوده و از دل مسامی در این راه ملاحظه و درج نموده‌اند.

عامل یا ابزار سوم

پلیس قضائی است که باید وزارت دادگستری بتدریج در مقام تربیت پلیس مخصوص دستگاه خود برآید چون با کثرت کار پلیس انتظامی و گرفتاریهای دستگاه‌های انتظامی روز بروز فرصت انجام مراجعات دادگستری برای دستگاههای انتظامی کمتر خواهد شد در این مورد باید کم کم وزارت دادگستری تعدادی سهمیه برای خود در دانشگاه پلیس در نظر بگیرد که ضمن تحصیل یا پس از فراغت از دانشکده با دیدن یک دوره کارآموزی کوتاه مدت مانند سایر لیسانس‌های حقوقی با عنوان پلیس قضائی بخدمت دادگستری درآیند در این صورت هم کار دادگستری پیشرفت کرده و سریعتر انجام میشود و هم بار پلیس انتظامی سبک و مراجعات بدستگاه قضائی هم زودتر انجام خواهد شد و جرایم در فاصله نزدیک‌تری مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

تشکیل شورای دولتی :

قانون تشکیل شورای دولتی در سالهای ۲۵۱۷ شاعشنامهی بتصویب رسیده ولی تا کنون مبادرت به تشکیل آن نشده اجرای این قانون علاوه بر آنکه کار دادگستری را کم می‌کند به بسیاری از دعاوی مردم علیه دولت و دستگاههای وابسته به دولت رسیدگی خواهد کرد و سوراخود یک تأسیس قضائی است که ضرورتی بتصویب آن را اقتضا کرده ولی تا کنون اجراء نشده و مسلماً جناب وزیر دادگستری که در راه تسریع اسر دادرسی و تعیین تکلیف فوری اصحاب دعوی و مراجعین دادگستری کام بر می‌دارند در این مورد نیز تصمیم مقتضی اتخاذ خواهند فرمود در پایان سخنانم توفیق بیشتر جناب آقای دکتر آموزگار نخست‌وزیر، هیئت محترم و زوران و سایر خدمتگزاران پشاهنشاه و مملکت را از خداوند بزرگ خواستارم (احسن - احسن)

نایب رئیس - آقای صدری کیوان بفرمائید.

دکتر صدری کیوان - جناب آقای رئیس همکاران گرامی از نظر اینکه در سرتاسر بودجه برنامه‌ای سال ۲۵۳۷ شاعشنامهی جلوه‌های تابناک بشمار می‌آید از اقتصاد سالم و پر جبهه ایران چشم‌پوشی خورد اجازت می‌خواهم قبل از ورود در بحث پیرامون بودجه پلیس حششناسی از رهنمودهای ارزنده پشاهنشاه آریامور که تلاشهای شبانه‌روزی و زحمت‌های ارزنده معظمتم که موجب فراهم شدن شکوفایی و گسترده‌گی و جهش کمال یافته اقتصاد ایران که در سطح داخلی و وجه در میدان اقتصاد جهانی گردیده

است مواردی از تجلیات اقتصاد ایران را بطور خیلی فشرده و مختصر بعضی برسانم (احسن)

بنظر اینجناب در پیشاپیش جهش کمال یافته اقتصاد ایران مسئله ریال ایران قرارداد که بعنوان یک پول بین‌المللی روز بروز بر استحکام و قدرت آن افزوده شده و میشود و موقعیت خود را در میان پولهای مستحکم جهانی تثبیت می‌کند و نظیر آنها در بازارهای بولی جهان قابلیت تبدیل داشته و بعنوان یک وسیله مبادله مورد استفاده قرار می‌گیرد (صحیح است - احسن). ذخائر سرشار ارزی کشور که از طریق حاکمیت مطلق ابرخ بر منافع نفتی و سیاست عقلانی نفت پی‌ریزی شده و حششناسی حکم می‌کند که در باره این مسئله عرض کنم که رهبر عالیقدر ما با هوشیاری و توانائی شامل طومار نفت را که متجاوز از هفتاد سال تاریخ سیاسی و اقتصادی ایران را بخود گرفته و همواره نفت بعنوان یک مسئله حاد سیاسی مطرح بود در هم نوردید و مسئله نفت را که همیشه در ذهن ایرانی با عبارت «سیاست خارجی» متبادر بود برای همیشه بصورت یک مسئله ایرانی مطرح و حل ساخت (صحیح است - آفرین) واقعاتی انتخار بر محمد رضا شاه که سرنوشت بزرگترین ثروت ملی را بدست ما ملت سپرد و بمانفرض داد که بهرگونه بخواهیم در پی این ثروت بیکران کاوش کنیم و بهر مقدار که نیاز داریم از دل خاکهای مقدس ایران در آوریم و بهر صورت که صلاح بدانیم آن را تبدیل نمائیم و بهر بازار که مقرون بصرفه باشد بفروشیم. از دست زبان که برآید - کز گهده شکرش بدرآید (صحیح است - آفرین).

محمد حسین عباس میرزائی - این تازه یکی از هزاران اندامات ارزنده پشاهنشاه است.

دکتر صدری کیوان - امیدوارم بتوانم مواردی را عرض برسانم. همکاران عزیزم. این حکومت و سلفه برکت آنان بدست نیامد و آنان اعمال نشد رسیدن باین سطح و حکومت برجسین ترویجی برابر سایر کشورها و مدیریت ششباری و رهبری پیشوائی بزرگ و بیدار نصیب ما گردیده و اعمال آن نیز نیاز به امکانات وسیعی مانند نیروی ماهر علمی و تکنولوژی پیشرفته، انفصلدی نیرومند ساختن صنایع نفتی، احاطه بازارهای جهانی و بالاخره تربیت مانی و معنوی بسیار داشته که اینها نیز با همین

رهبری دایمانه و مدیریت اندیشمندانه طی سالها کوشش برای ما فراهم آمده است (صحیح است - احسن)

محمد تقی شریعت - ملت ایران حششناس است و قدر مواهب دوران سلطنت شاهنشاه عزیز خود را میداند. دکتر صدری کیوان - کاملاً صحیح است همین حششناسی‌ها موجب این پیوند مستحکم شاه و ملت شده است. توسعه سریع مبادلات ایران با کشورهای کوچک و بزرگ اعتماد دولتی و منابع اقتصادی جهان بر بنات سیاسی و اقتصادی ایران، پرداخت دیون خارجی حتی پیش از فرارسیدن زمان سر رسید، اعطای وام و اعتبار به تعدادی از کشورها و بخصوص بخود صندوق بین‌المللی پول، گسترده‌گی روابط اقتصادی، بازرگانی، فنی و صنعتی بخصوص با کشورهای عضو بلوک شرق و کشورهای وابسته به جبهه غرب و همچنین با بسیاری از کشورهایانی که گروه جهان سوم نام‌گذاری شده‌اند نمودارهایی از اقتصاد سالم ایران هستند (صحیح است - احسن).

از تجلیات دیگر اقتصاد گسترده ایران آمد و شد هیئت‌ها و شخصیت‌هایی بلخو است‌های مختلف بایران است که اگر خواست‌های آن‌ها مختلف بوده ولی انگیزه سرهمه آنان در یک واقعیت خلاصه میگردد و آن حقیقت اینست که ایران از ثبات سیاسی و اقتصادی پر جبهه‌ای برخوردار است (صحیح است - آفرین)

قدرت خرید مردمش افزایش یافته، پولش محکم است و در شمار پولهای معتبر بین‌المللی قرار دارد. فرآورده‌های صنعتی اثن قابل رقابت با مصنوعات مشابه پیشرفته‌ترین قطب‌های صنعتی است و بالاتر از اینها رهبر عالیقدرش سیاست مستقل ملی کشورش را نه در حد حرف و ادعا بلکه در حد یک واقعیت انکار ناپذیر به ثبوت رسانیده است و این همان پشتوانه باارزشی است که دست اندر کاران اقتصاد بازرگانی کشور های مختلف با رژیم‌ها و نظام‌های مختلف رابوسی ایران گسیل داده است تا بتوعی با ایران روابط تجاری و صنعتی و صنعتی داشته باشند و یا در ایران سرمایه‌گذاری کنند (صحیح است - احسن)

تجلی دیگر ثبات و اسب ناپذیری اقتصاد ایران را بوضوح میتوان از تغییر شکل قراردادهای اقتصادی ایران با کشورهای دیگر استنباط کرد. زیرا در تمامی قراردادهای منعقد شده مدت قرارداد زمانی بین ۱۰ تا ۱۵ سال را در

برسگیرد و حال آنکه خود ما در گذشته بسیاری از کشورهای غیر متوازن جهان در حال حاضر تنها به عقد قراردادهای یکساله و نه ساله توفیق میابند. بدیهی است طول قراردادهای ایران در این عصر برانحاز نموداری از اعتماد نامطلوب طرفهای قرارداد نسبت به ثبات سیاسی و اقتصادی ایران بحساب میآید (صحیح است - احسن است).

سرمایه گذاریهای چشمگیر ایران در دیگر کشورها و مشارکت ایران با عظیمترین کمپانیهای خارجی ترجمان دیگری از قدرت بیچون و چرای اقتصادی ایران است (صحیح است)

محمد علی ادیب مجلسی - از همکاریهای اقتصادی بین المللی که بسیار ارزنده است هم بفرمائید.

دکتر صدری کیوان - اطاعت میکنم و از تذکر شما ممنونم. مشارکت ایران با کمپانی آلمانی کروب که یکی از بزرگترین کمپانیهای جهانی در زمینه فولاد ریزی - کارخانه سازی - کشتی سازی - مهندس مکانیک و بازرگانی و خدمات است. پیشنهادات کمپانیهای معتبر دیگر که متعاقب نمایی اروپا برای مشارکت با ایران پیشگام شده اند - مشارکت ایران با چند کشور آسیائی و اروپائی برای ایجاد پالایشگاه نفت در کشور آنان و توسعه پتروشیمی و بطور کلی استقرار روابط بازرگانی و همکاریهای فنی و اقتصادی با کشورهای

سوئیس و چکسلواکی و رومانی و لهستان و بلغارستان و آمریکا و آلمان و انگلستان و فرانسه و ژاپن و تعداد دیگری از کشورهای که مستمرا برای توسعه این همکاریها و گسترش حجم سرمایه گذاری مشترک و همکاریهای فنی تلاش می کنند همه و همه مؤید این واقعیت است که ایران انقلابی که در کوتاهترین زمان طولانی ترین جهش برای دست پازی به بالاترین موفقیت و بالاترین موقعیت ایران انجام داده است اینک از نظر اقتصادی در شرایطی قرار دارد که با اعتماد بر قدرت و سلامت اقتصادی خویش بدون هراس از بحرانهای واقعی و ساختگی بین المللی هر روز توفیقی تازه بر موفقیت های گذشته خود میافزاید و بهره بری ناساخته بزرگ و دور اندیش خود بسوی فواید رفیع تر پیشرفت کم بر میدارد که در حقیقت همه اینها نشانه های قدرت اقتصاد ماست (صحیح است - آفرین).

همکاران عزیز باین ایتیمه پیشرفت اجازه فرمائید از سوی شما عزیزان و از جانب همه ملت ایران به پیشگاه شاهنشاه آریامهر سر تعظیم فرود آورده و دوا و عمر و عزت معظمه و خاندان جلیل سلطنت را همراه با عظمت شاهنشاهی

گراقتدر سرزمین اهورائی ایران از درگاه حضرت احدیت مسئلت نمایم (احسن است - احسن است).

نمایندگان محترم ملت این گسترده و شکوفائی ایران چه در سطح داخلی و چه در میدان اقتصاد جهانی که موجب شده است ایران بعنوان یک کشور بانظام اقتصادی تثبیت شده و آسیب ناپذیر در جهان معرفی گردد، حاکمیت مطلق ایران بر منافع نفتی، پیشرفتهای همه جانبه

ایران و پیشرفت و توسعه صنایع افزایش سطح صادرات کالاهای صنعتی، تغییر شکل واردات از کالاهای مصرفی به کالاهای سرمایه ای و بطور کلی تحولات و تطورات و دگرگونیهایی که در طریق منافع ملت و مملکت ایجاد شده و هم اکنون فرمان فرمانده بزرگ مملکت کشور ماتمدن بزرگ را هدف گرفته است و صدها موفقیت دیگر باعث شده اند که کشور عزیز ما محسود واقع شود و دشمنان ایران مخصوصاً استعمار و استعمارگران و برنجین و ارتجاع که پیشرفتهای ایران سد عظیمی در مقابل منافع نامشروع و مطامع سیری ناپذیر و هدفهای شوم آنان ایجاد کرده

است به تکاپو افتاده و هر روز نغمه ای نوساز می کنند و بزرگ و شکنجی حادثه می آفرینند که یک نمونه شوم و نفرت انگیز آن حوادث تبریز میباشد. البته این کوردلان سیه باطن که تنها منافع خود را می بینند و برای حفظ منافع و موجودیت و رفاه و آسایش خود بیخ کس و بیخ چیز رحم نمی کنند باید بدانند در مقابل عظمت فکری و رشد اجتماعی و وحدت و اتفاق و اتحاد و یگانگی و همدلی و همزبانی ملت ایران و مخصوصاً با وجود پیوند مستحکم مردم با شاهنشاهی شان رنگی ندارد و نقشه های شوم و تلافیهای مذبحخانه آنان نقش بر آب است. زیرا ایرانی سالها است که استعمار را به رنگ و شکل و سیمائی که جلوه کند و ارتجاع را به رصیفه و هیئت که ظاهر شود محکوم و مطرود کرده و با هوشیاری بسیار مواظب نقشه های شوم و خائنانه براندازان آنها میباشد (صحیح است - احسن است).

میرزاو - این حرکات مذبحخانه در پیشگاه مات ایران محکوم است.

این کوردلان، سیه باطن در همه حال و احوال با مشت های گره کرده با قیافه های مصمم و با اراده فولادین ملت ایران مواجه هستند و باید به ترسند از زمانی که در حرم چشم و غضب ملت ایران قرار گیرند زیرا اغلب های چشم ملت ایران بسیار سوزاننده و بسیار ویرانگر است (صحیح است - آفرین).

ایرانی ملتی است که سالها طعم مزه استعمار و ارتجاع را چشیده است و سالها با بردباری ظلم و ستم این پدیده شوم کهنسال را تحمل کرده و اکنون که بارهبری شاهنشاه خود ملتی از همه جهت قوی و صاحب اراده و حاکمیت مطلق بر همه چیز خود شده و واجد یک سیاست مستقل ملی بسیار ارزنده ای گردیده است اجازه نخواهد داد که کسی کوچکترین حدسه ای بمنافع ملتش وارد آورد یا کمترین رخنه ای در ارکان مستحکم اتحاد و اتفاق و همبستگی اش وارد سازد (صحیح است - احسن است).

آخر خیلی عجیب و مسخره است ارتجاع و استعمار خوابهای شومی برای ما دیده است و کمترین توقعش از ما ملت رشید و قوی اینست که بدوران قبل از خاندان پهلوی رجعت کنیم زیرا منافع وی موقعی تأمین میشود که اثری از ترقیات و تحولات ایران باقی نماند (صحیح است) اما مع از شما نمایندگان محترم سؤال میکنم آیا شما هیچ ایرانی وطن پرست و شاهدوست را سراغ دارید که بر نفی تکنولوژی پیشرفته ایران صحنه گذارد یا رضایت دهد که بار دیگر میلیونها دهقان ایرانی زیر سربوهای برون و اعصار قرار گیرند و بار دیگر مورد ظلم و ستم از بابان خون آشام و بزرگ مالکان بی رحم واقع شوند.

علی اصغر مظهری - جناب کیوان دیگر بزرگ مالکی و اربابی در این کشور نیست.

دکتر کیوان - فرمایشتان صحیح است اما تجدید حیات آنان خواست ارتجاع و استعمار است یادموکراسی و عدالت اجتماعی از این کشور رخت بر بندد یا بتواند تامله مملکت ما بار دیگر بحمرسرا برگردند و از نظر انتخابات در عداد محجورین و مجانین و ورشکستگان به تقصیر باز گیرند یا تحولات و نظورات و دگرگونیهای همه جانبه ایران از بین بروند یا مواهب و مزایای دوران برانتخار سلطنت شاهنشاه آریامهر و دست آوردهای انقلاب در اختیار جمع معدودی قرار گیرد.

تعداد زیادی از نمایندگان - پاسخ باین سوالات منفی است چون ایرانی راه خود را پیدا کرده و از راه مستقیم و پرتویی که پشت سر شاهنشاه افتاد می پیماید بر خواهد گشت و رجعتی در بین نخواهد بود.

دکتر صدری کیوان - آفرین بر شما نمایندگان ملت که حقیقتی مبین و مترجم احساسات هموطنان شریف و مولین از جمند خودتان شدید.

باین مراتب ارتجاع و استعمار کور و غمناک و پودر مال این ملت با این احساسات عالی و باین رشد ملی حرکات مذبحخانه و از توطن اهلی تنگین و سفوز خود

طرفی جز رسوائی و بدبختی و مفتضح شدن نخواهد بست پس بهتر است هر چه زودتر دور ملت ایران را خط بکشد زیرا که «عقار بلند است آینه» آفرین - احسن است. **محمد حسین عباس میرزائی** - جناب دکتر کیوان این سخنان از قلب ملت ایران است که میگویند.

دکتر صدری کیوان - بسیار مشکرم و امیدوارم بتوانم مبین و مترجم نظریات ملت ایران باشم بهر تقدیر ما با توجه بروحیات ملت ایران و با توجه باراده فولادین ملت ایران از حوادثی نظیر حوادث تبریز و همه و هراسی نداریم و برای عمل بانیان آن باندازه پیشیزی ارزش قائل نیستیم و بدانند که این اعمال ما را بر محکوم کردن و مطرود کردن ارتجاع و استعمار مصمم تر یکدل تر و یک زبان تر میسازد و بیشتر بر خشم ما میافزاید (صحیح است - احسن است).

در اینجا اجازه می خواهم از یک عامل فوق العاده مؤثر و مستحکم که قرنهای در مقابل دشمنان ایران بعد از عنایت و تفضل الهی موجب حفظ و حراست ایران شده است نام ببرم آن را در بحثی مختصر تجزیه و تحلیل علمی کنم. این عامل مقدس پیوند شاه و ملت میباشد که هم واجد ریشه های تاریخی بس کهن است و هم متحلی و آراسته با اعتقادات عمیق دینی و مذهبی میباشد که مختصری از آنها را بازگو میکنم (احسن است).

مقام سلطنت در تمام دوره های زندگانی تاریخی آریائی ایران که با حداقل تقریب حدود سه هزار و پانصد سال میرسد مقامی مقدس و فوق مقامات مادی دنیوی و همراه با یک نوع رسالت الهی برای حراست خلق و نظارت در اجرای احکام و قواعد شریعت بوده است (صحیح است).

و بهمین سبب است که جز در دوره های هرج و مرج سلسله های اصلی سلاطین ایران همواره در زمانهای طولانی حکومت خود را حفظ کرده و منشاء خدماتی شده اند (صحیح است) پادشاهی از نظر ایرانیان اعم از دوره پیش از اسلام و دوره اسلامی یک عطیه بزدانی و عنایت ازلی ربانی است (صحیح است - احسن است).

علی اصغر مظهری - بفرمائید و دیده الهی. **دکتر کیوان** - تقاضای ندارد با وجود این اطاعت می کنم.

محمد حسین عباس میرزائی - جناب دکتر کیوان شما به بحث خود تامل ادامه بدهید موضوع تعلق بیعتت بخوالت الهی در نظر نیاکان ما نشانه عنایت اوست به

نشست امور خلق و نگاهداشت حدود قوانینی که صلاح و سداد کار مردمان انجامد و بهمین سبب هم اطاعت از او بر شاه از واجبات امورات (صحیح است).

و بهمین نسبت است که شاهنشاه در نظر ایرانیان نماینده خدا بر روی زمین است. خدا بر توی از روشنائی خود را در نهاد او نهاده و ترازوی داد را بدستش سپرده است تا زندگی اجتماعی مردم را بر پایه داد و راستی راه برود و نگذارند استعمار آن روزگویان در مردم سر بلند کنند و

بر ایشان چیره شوند (آفرین - احسنست) و نیز باراهنمائی فره ایزدی که در منش او نهاده شده است مرزهای ایران را بر روی دشمنان ایران می بندد و نمی گذارد دشمنان بر سرزمینی که سرپرستی و نگهداری آن را خدا باو سپرده است چیره شوند و مردم آن را برده کنند (صحیح است - احسنست).

باملاحظه اوست و آثار باقیمانده قبل از اسلام و نیز کتب معتبر تاریخی عصر اسلامی باین نتیجه میرسیم که در تاریخ ایران همواره شاهمدار زندگی ایرانیان است تاریخ این قوم با تاریخ پادشاهی و پادشاهانش

نکجا بوجود میاید. بنظر ایرانیان در طول حیات تاریخی این قوم شاه سرمشق اخلاق و رفتار و گفتار خلق است و بهر سببی که او رود آنان نیز میروند و بهر خصلی که او متجلی شود آنان نیز آراسته می شوند. سخن او برترین سخن و اندیشه او بهترین اندیشه است (صحیح است - احسنست).

از ریشه های تاریخی این پیوند مقدس و مستحکم که بگذریم بر ریشه های دینی و مذهبی این درخت کهنسال و تنومند و سرسبز که بر سر تاسر مملکت ایران و بر قوم ایرانی سایه افکنده است میرسیم.

بزعیم اینجانب نظر احترام آمیز ایرانیان در دوره اسلامی نسبت به مقام سلطنت و نسبت پادشاهان بسیار وسیع تر و بالاتر از پیش از اسلام است زیرا تمام بنیتهای و نظریات پیشین و عقاید مستحکم پیش از اسلام بر عقاید و نظریاتی که در اسلام موجود است افزوده گردیده و باعث اتقان و استحکام هر چه بیشتر پیوند ناگسستی شاه و ملت شده و خوشبختانه در اثر ملت نوازی و تلاشها و کوشش های شاهنشاه آریامهر در این عصر این پیوند و این میثاق مقدس و این بیعت ملی باوج عظمت و رفعت و استحکام و سترگی خود رسیده و روز بروز بر دوام و بقای آن افزوده میشود (صحیح است - احسنست).

برای مثال نمونه هایی از عقاید عصر اسلامی در این مورد بعرض میرسانم:

۱- در کتب تفسیر قرآن درباره اولاد محمد (علی فرماید) روایان مسلمین و وجوب اطاعت از آنان سخنهای بسیار

رفته و درباره آیه کریمه شریفه «یا ایها الذین آمنوا طیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم» مطالب بسیار گفته شده که همه ذال بر اطاعت از پادشاه است و پادشاه معدلت گستر و اسلام بناه، پادشاه ملت نواز و دادگر.

۲- درباره وجوب طاعت از پادشاهان احادیث و اخبار و روایات دینی بسیاری داریم که چند مورد را عرض می کنم.

الف - از وجود مقدس پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله قال رسول الله ص «من اطاعنی فقد اطاع الله و من عصانی فقد عصی الله و من یطع الامیر فقد اطاعنی و من یعص الامیر فقد عصانی» کسیکه اطاعت از من بکند اطاعت خدا را کرده است و کسی که از من سرپیچی کند پس از خدا سرپیچی کرده است و کسی که اطاعت از پادشاه کند مرا اطاعت کرده است و کسیکه اطاعت از پادشاه نکند پس مرا سرپیچی کرده است. (صحیح است).

باز رسول اکرم فرموده است طاعة السلطان واجبه و من ترك طاعة السلطان فقد ترك طاعة الله عزوجل و دخل فی نیه (یعنی فرموده اطاعت از پادشاه واجب است و کسی که ترک اطاعت از پادشاه کند پس اطاعت از خدای عزوجل را کرده و داخل در نهی او شده است)

ب - از جمله احادیث و اخباری که از ائمه شیعه درباره مقام پادشاهان و لزوم اطاعت از آنان ذکر شده اینها است.

از حضرت صادق «ع» روایت شده که فرمود «من نولی امرا من امورات الناس فعدل وفتح بابہ ورفع شره و نظر فی امورات الناس کان حقا علی الله عزوجل» و نیز از آن امام همام روایت کرده اند «اذا اراد الله عزوجل بریة خیرا جعل له سلطانا رحیما».

بناوجه بر ریشه های تاریخی بسیار مستحکم و ریشه های مذهبی بسیار ارزنده و متقن و مقدسی که پیوند ناگسستی شاه و ملت دارد هیچ نفوذ و توطئه و دسیسه و قدرت و ثروتی نخواهد

توانست کوچکترین خللی در از کان مبدیه آن وارد آورد زیرا قنرات خوبی که در عروق و شریانهای ما ایرانیان وجود دارد ضامن و حافظ این پیوند و استقلال و تمامیت ارضی و عظمت شاهنشاهی گرانقدر ایران زمین است که بگفته دوست عزیزم آقای ادیب مجملی تا کور شود هر آنکه

میتواند دید (صحیح است - احسنست).

حال استعمار و ارتجاع در هر جایی که ظاهر شود ما نسبت اسلامی یا هر زهرمار دیگری.

محمد حسین عباس میرزائی - ما در اسلام مارکسیست و این جور چیزها نداریم.

دکتر صدری کیوان - بله صحیح است مارکسیست و مارکسیسم اسلامی ابدأ با احکام و اعتقادات متقن دین مبین اسلام و طریقه حقه جعفری تطابقی ندارد و این قبیل اسامی و این قبیل عناوین از نظر اسلام و دین حنیف محمدی محکوم و مبطود است (صحیح است - احسنست) کوتاه سخن چون نمایندگان محترم حتی از ذکر اسم مارکسیست و مارکسیسم اسلامی تفر دارند اصلا از ذکر نامش

خودداری می کنم و باستعمار و ارتجاع و دشمنان ایران، در هر شکل و لباسی که ظاهر شوند نباید بدانند در مقابل شاه دوستی و میون پرستی ایرانیان و بیوند ناگسستی شاه و ملت محکومانده و حرکاتشان مذبحخانه و خودشان منفور پس بهتر است از این جولانگاه خارج شوند و در جایگاه شیران و مهد دلیران ایران جان و هستی و عرض و آبروی خود را بخاطر نیندازند. (صحیح است - آفرین)

پس از ذکر این مقدمه اجازه می خواهم که وارد مباحث بودجه ای پیرامون کلیات لایحه بودجه برنامه ای سال ۲۵۳۷ کل کشور بشوم.

۱- حجم بودجه اعتبارات بودجه بر توان و بر قدرت سال ۲۵۳۷ کل کشور معادل ۴۱۷۷ میلیارد ریال است، این رقم که خود نموداری از عظمت و گستردگی اقتصاد

ایران است حجم بزرگی است که در سال آینده جامعه ما با آن مواجه است این رقم که نسبت بسال جاری از افزایشی معادل ۱۷ درصد برخوردار است خوشبختانه طوری بین سازمانهای متعدد جامعه تقسیم و توزیع شده است که اثرات تورمی بودجه کل کشور را به حداقل ممکن تنزل میدهد

زیرا با کمی دقت متوجه خواهیم شد که منابع مالی بودجه را طوری بظرف کالاهای و خدمات متوجه کرده اند که همانطور که گفتم علاوه بر آنکه اثر تورمی بودجه را در اقتصاد به حداقل خواهد رسانید در تحقق هدفهای بودجه هم کمک شایان خواهد کرد. ویژگی دیگری که از دلای ارقام بودجه ایران بخوبی مستفاد میشود اینست

که سیاست بودجه ای و سیاست اعتباری و سیستم بانکی و ارزات هم ترسیم و روشن شده و ابتکار نیز بما یاری میدهد که هیچگونه واهمه ای از حجم اعتبارات بودجه خود نداشته باشیم زیرا با نوبدی که جناب آقای نخست وزیر تعلق خود بما دادند در سال آینده نیز مانند سال جاری سیاستها بسیار خوب اعمال و اجرا خواهد شد پس با

حداکثر باین پیش بینی ها و نیز نحوه توزیع و تقسیم اعتبارات، حجم اعتبارات بودجه پیچیده موجب ترس ما نمیشود

زیرا امروز دیگر با وجود شرایط کنونی مملکت اقتصاد ابرجذبه ما را نباید با معیارهای سنتی و کلاسیک سنجید (صحیح است - احسنست).

در اینجا از ذکر یک نکته ناگزیرم و آن اینکه هر قدر امکانات ما افزایش مییابد باید دقت مادر خرج کردن بیشتر شود و اگر بخواهیم از امکانات سرشاری که در اختیار ما هست در دوره برنامه ششم انشاء الله بیشترین بهره بگیریم باید در خرج کردن وقت ما بیشتر شود و

بکوشیم که از این راه قدرت کارائی و بهره بری و بهره دهی را بالا ببریم (احسنست صحیح است) در اینجا برای روشن شدن اذهان عمومی چون از پشت این

تزیون عنوان شد که بودجه کل کشور که برای سال ۲۵۳۷ کل کشور تنظیم شده هیچ تغییری نکرده و مانند بودجه های گذشته است توضیحی مختصر را لازم میدانم.

اولا باید عرض کنم که در عرف کارشناسان مالی و علمای علم مالیه جدید تغییر در بودجه بهیچوجه تغییر در شکل و فرم و سیما و رنگ جلد پیوست های بودجه نیست.

محمد نوری - اگر جلد پیوست های بودجه را سیاه کرده بودند شاید تغییرات بودجه را قبول داشتند

دکتر کیوان - بگفته با توجه باوضاع و احوال زمان و موقعیت سال بودجه ای تغییرات در بودجه عبارت است از تعبیه راه حل هائی برای هم آهنگ کردن و هم بسته کردن سیر تحول سیستم های مالی و سیر تحول سیستم های اقتصادی بطوریکه نتیجه اش تحقق هدفهای بودجه و بهره گیری و بهره برداری از هر یک ریال از اعتبارات بودجه برای توسعه و پیشرفت

اقتصادی و اجتماعی ایران باشد (صحیح است) علاوه بر آن بودجه ای که از سالهای اول برتر انقلاب تا کنون همواره رهنورد تکامل و ترقی و پیشرفت بوده بطوریکه امروز در محافل مهم علمی و بین المللی و اقتصادی مقامی رفیع و منزلتی والا کسب کرده است نمیشود نسبت جمود و عدم پیشرفت داد. حال به بینیم با توجه به نیازهای

سال بودجه ای دولت چاره اخل هائی در این بودجه گنجانده و در نتیجه چه تغییراتی در بودجه موجود است (آفرین) برای روشن شدن مطلب چند نمونه از این تغییرات را به ترتیب نظام طبقه بندی بودجه ای بررسی میکنیم:

۲- تغییر در اثر کتب منابع مالی.

۳- قسمت سوم بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور اختصاص بدرامدها و سایر منابع تأمین اعتبار دارد. بمقتضای

سازی و برنامه ریزی و تصمیم گیری بر عایت نظام نوین بودجه نویسی درآمدها به هفت بخش و هریک بخش چندین و هریک به چند جزء تقسیم شده اند تا وجوه مختلف درآمدهای دولت کلا و جزئا نشان داده شود چنانچه بخش های هفتگانه درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار را با درآمدهای مصوب سال جاری مقایسه کنیم باین نتیجه میرسیم که همه بخش ها افزایش نشان میدهند با توجه به توضیحات مسئولان وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه در کمیسیون بودجه که اظهار داشتند و پیش بینی درآمدها عوامل مؤثر و مستقیم و غیر مستقیم از قبیل گرایشهای اقتصادی

سطح قیمت ها
گرایش جمعیت
حجم واردات و صادرات
تنوع و تعدد منابع درآمد
بستگی دارد و اما این موارد را در پیش بینی های خود ملحوظ نظر داشته ایم باین نتیجه میرسیم که پیش بینی درآمدها بر پایه و مبتنی علمی دقیق و واقع بینانه ای انجام گرفته است (صحیح است)

برای اینکه ملاحظه کنیم در ترکیب این منابع مالی چه تغییری اعمال شده است از مالیاتها شروع می کنیم
عمریان با رشد سریع دریافت های دولت سهم مالیاتهای مستقیم در کل دریافتها با توجه با اهمیت این نوع مالیاتها در جهت توزیع عادلانه تر درآمد بتدریج افزایش یافته و اسامیل نیز سهم مالیاتهای مستقیم تنزل پیدا کرده است باین ترتیب (دره سال بررسی می کنیم)

موضوع	۲۵۳۳	۲۵۳۴	۲۵۳۵	۲۵۳۶	۲۵۳۷
مالیات مستقیم	۷۲/۸	۱۱۶	۱۶۲/۳	۱۸۴/۴	۲۷۶
مالیات غیر مستقیم	۹۶	۱۰۲/۹	۱۵۰/۸	۲۲۲/۹	۳۳۸

بررسی آمار و ارقام فوق ما را باین نتیجه میرساند که در سال ۲۵۳۳ نسبت مالیاتهای غیر مستقیم به مستقیم ۱/۴ به ۱ بوده در صورتیکه در سال ۲۵۳۷ این نسبت به ۱/۱ به ۱ بالغ شده است که این یک تغییر علمی در ترکیب منابع مالی بودجه میباشد

۳- افزودن به اثرات اجتماعی مالیاتها
باتوجه باینکه مالیات امری است در دنیای دولت که وسیله آن در زندگی اجتماعی و اقتصادی جامعه دخالت مینماید از تجزیه و تحلیل آماری میتوانیم اثرات اجتماعی و اقتصادی مالیاتها را از راه دهیم در مورد

اثرات اجتماعی درآمدهای مالیاتی بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور باید بگوئیم که پیش بینی درآمدهای مالیاتی برای سال ۲۵۳۷ کلا ۶۱۰ میلیارد ریال است در مقابل می بینیم که:

بودجه آموزش و پرورش معادل ۳۰۲ میلیارد ریال اعتبار و افزایش حدود ۳ درصد نسبت بسال جاری دارد خدمات درمانی و بهداشتی معادل ۱۰۱ میلیارد ریال اعتبار دارد که افزایش حدود ۳ درصد نسبت بسال جاری دارد

خدمات رفاهی اعتباری معادل ۹۲ میلیارد ریال دارد که افزایشی حدود ۸ درصد نسبت بسال جاری دارد اعتبارات مسکن اعتباری معادل ۱۰۴ میلیارد ریال برای مسکن اختصاص داده شده که افزایش چشم گیری دارد

چنانچه این ارقام را جمع کنیم و آن را با مجموع مالیاتها مقایسه کنیم ملاحظه می کنیم که ۸۸ میلیارد از مالیاتها بیشتر برای خدمات اجتماعی اختصاص یافته و این افزایش قریب ۷۰ میلیارد ریال از سال جاری بیشتر بوده است که در مجموع باین نتیجه میرسیم که در سال آینده نیز اثرات اجتماعی مالیاتها باینند سال جاری افزوده شده است و از طرف دیگر در سال ۲۵۳۷ آموزش و پرورش، بهداشت فرهنگ و هنر، درمان، تغذیه، مسکن، رفاه اجتماعی و حفاظت محیط زیست مورد تأکید خاص بوده است

۴- کمرشدن هزینه وصول
اعتبارات وزارت امور اقتصادی و دارائی در سال ۲۵۳۷ معادل ۶ میلیارد ریال است که باتوجه با ارقام تفصیلی آن قریب ۵۰ درصد از اعتبارات مزبور صرف نظارت در هزینه وسایل و وظایف و برنامه های آن میگردد پس هزینه وصول مبلغی در حدود ۲/۸ میلیارد ریال است که ۴/۰ درصد کل وصول میباشد این درصد باتوجه به هزینه وصول کشور های دیگر که گاهی تا ۶ درصد بالغ میشود رقمی مطلوب و ایده آل است و این درصد نسبت بسال جاری هم کمتر شده که این نیز یکی دیگر از تغییرات است (صحیح است)

در تعقیب این بحث باید اضافه کنیم که با اطلاعی که از فعالیت های وزارت امور اقتصادی و دارائی داریم هم اکنون کوششهایی در زمینه های:

۱- ایجاد تحولات لازم در نظام مالیاتی

۱- نوسازی دستگاه وصول
۲- ایجاد تحول اساسی در شیوه و طرز فکر مسئولان تشخیص و مؤدیان

۳- کم کردن تماس مؤدیان با مأمورین وصول
۴- مطالعات و بررسی اشکالات قانونی مالیاتهای مستقیم
۵- مکانیزه کردن دستگاه وصول و سایر دستگاهها
۶- جریان دارد که تحقق همه آنها در ارتقاء سطح درآمدهای مالیاتی فوق العاده مؤثر است (صحیح است)

۵- افزایش چشم گیر درآمدهای گمرکی
باتوجه به پیشرفتهای سریع اقتصادی و صنعتی کشور و افزایش سیاقه مبادلات بازرگانی خارجی، توسعه روز افزون جهانگردی، افزایش منابع ارزی بالا رفتن قدرت خرید و مصرف عموم گمرک ایران در انجام وظیفه مهم جمع آوری بخش قابل توجهی از منابع مالی کشور موفق بوده است زیرا وصولی سال جاری آن نسبت بوصولی سال گذشته ۲۸ درصد افزایش نشان میدهد در سال بودجه ای سال ۲۵۳۷ کل کشور جمعاً مبلغ ۲۷۲ میلیارد ریال درآمدهای گمرکی پیش بینی شده که باتوجه به تغییراتی که در امر ترخیص اخیراً داده شده و طرح زمان بندی ترخیص، مدت ترخیص ۸۰ درصد کالاهای وارداتی را از چند روز به چند ساعت تقلیل داده و رجاء واثق دارم که درآمدهای گمرکی ما از مبلغ مندرج در بودجه هم بیشتر خواهد شد

جناب آقای نخست وزیر اسامیل هم مانند گذشته از گمرکات جنوب بازدید بعمل آوردیم که ملاحظه تغییرات و رفتار مأموران با مردم و سرعت در امر ترخیص فوق العاده ما را تحت تأثیر قرارداد و نشانه های از نظم و ترتیب و انضباط و وظیفه شناسی بود امید است گمرک ایران توفیق یابد هرچه زودتر:

- ۱- طرح زمان بندی کاهش تشریفات گمرکی را در نلیه نقاط اعمال نماید
- ۲- طرحهای تهیه شده جهت کاهش تشریفات گمرکی و ترخیص کالاهای همراه مسافران هرچه زودتر مرحله اجرا درآورد
- ۳- فرم کنترل و ورود و خروج کانتینرها و ترانزیت کالاها و حمل یکسره کالاها را در جهت سرعت این کارها مسر دهد

۴- نلیه طرحهای تهیه شده یا بطور آزمایشی در نقاط محدودی اجرا و سریعاً به مرحله اجرا درآید تا با بهبود وضع کلی گمرکات ایران یکی از عوامل جمع آوری مبالغ و منابع

ملکتی از آنچه که هست سریع تر و متحرک تر و موافق تر گردد (انشاء الله - احسن)

۶- عدم وجود سور شارژ
چون در اینجا راجع بانتظار کشتی ها در بنادر بحثی بیان آید باید اینجانب که با اتفاق اعضاء محترم کمیسیون

امور اقتصادی و دارائی از بنادر جنوب بازدید بعمل آورده ام قطعاً عرض کنم که بهیچوجه سور شارژ و نوبت کشتی ها وجود ندارد و این مسئله و معضل که در اثر پیشرفت سریع و توسعه اقتصادی و مبادلات کالاها با کشورهای خارجی و بطور کلی شتاب منطقی موج اول انقلاب بعمل آمده و همه ساله مبالغی متضرر میشدیم با فرمان همایونی خوشبختانه حل شد و از بین رفت و هم اکنون با امکاناتی که در کلیه بنادر فراهم شده و میشود و با طرحهای عظیم توسعه بنادر که در حال حاضر در دست اجرا است امید میرود که هرچه زودتر بازرگانی خارجی هم توسعه یابد و امکانات موجود در بنادر پاسخ گو خواهد بود. مسئولان اداره کل بنادر و کشتی رانی ایران چه در مرکز و چه در بنادر با کوششی بی نظیر مشغول پیاده کردن طرحها میشدند که خدمات و کوششهایشان در خور تقدیر است (صحیح است)

۷- درآمدهای نفت و گاز
در بخش دوم درآمدهای حاصله از نفت و گاز آمده است که باین ترتیب میباشد:

- ۱- فروش نفت به شرکت های بازرگانی ۱۰۱۹ میلیارد ریال
- ۲- فروش مستقیم نفت ۴۳۹ میلیارد ریال
- ۳- سایر شرکتهای نفتی ۸۱ میلیارد ریال
- ۴- درآمد گاز ۸ میلیارد ریال

که جمع کل آن بالغ بر ۱۰۴۴ میلیارد ریال است که نسبت بسال جاری از افزایشی معادل ۷ درصد برخوردار است. امید است برنامه های دراز مدت اقتصادی مملکت ما طوری مرحله عمل و اجرا درآید که در پایان این مدت ذخائر فکری و ملی ما علیرغم کاهش احتمالی درآمدهای نفتی جبران کمبودها را نموده و اقتصاد ملی ما بدون واگمه از تقلیل این منبع درآمد بسر پهای خود بایستد خوشبختانه شاهنشاه فردا نگر ما که همیشه حداقل یک قرن از جامعه بشری جلوتر هستند و برای سعادت ما ملت شب و روز میاندیشند و نیاز زمان حال و آینده ما را بخوبی ترسیم نموده اند امر فرموده اند که دولت طوری زمینه های لازم را فراهم نماید تا نسبت درآمدهای غیر نفتی کشور به درآمدهای نفتی تا ۱۰۰ سال دیگر به

۵۰ به ۵۰ برسد. این فرمان موجب شده است که آن قسمت از برنامه‌ها که مربوط به درآمدهای غیرنفتی است از لحاظ اهمیت وارد دوران نوبتی بشود خوشبختانه دولت در امثال امرهای نوبتی توفیق داشته است زیرا به پیروی از سیاست کاهش انکاء به درآمدهای نفتی درآمدهای غیر نفتی دولت برای سال ۲۵۳۷ با افزایشی معادل ۴۹/۵ درصد به مبلغ ۸۵۰ میلیارد برآورد شده است که حدود ۳۴ درصد از کل درآمدهای دولت را تشکیل میدهد. آمارهای ارائه شده در زیر بین اجرای دقیق فرمان‌های نوبتی و معیوب سیاست کاهش انکاء به درآمدهای نفتی است

سال	از کل درآمدها	نفتی از کل درآمدها
۲۵۳۳	۸۹/۴ درصد	۱۳/۶ درصد
۲۵۳۴	۸۴/۵ درصد	۱۵/۵ درصد
۲۵۳۵	۷۵ درصد	۲۵ درصد
۲۵۳۶	۷۰ درصد	۳۰ درصد
۲۵۳۷	۶۴ درصد	۳۶ درصد

۸ - درآمدهای حاصل از انحصارات و مالکیت دولت این بخش از درآمد قریب ۱۰ میلیارد ریال نسبت سال جاری افزایش نشان میدهد این افزایش کلاً مربوط است به سود سهام شرکتهای دولتی و مؤسسات اجتماعی و وابسته بدولت که در پایه بهبود مدیریت و کارائی دستگاهها و اجراء دستور دولت در زمینه صرفه جویی بدست آمده است.

۹ - درآمدهای حاصل از خدمات و فروش کالا. این درآمدها ۷ میلیارد ریال افزایش نشان می‌دهند که قسمت اعظم آنها مربوط به خدمات تئتی و قضائی است و نشان از تلاش بیشتر و راندمان بیشتر و کاردهی بیشتر در این سازمانها است.

۱۰ - حق بیمه کمک‌های درمانی و غیره. این بخش از درآمد حدود ۷۷ میلیارد ریال نسبت سال جاری افزایش نشان میدهد. از درآمد این بخش ۱۱۰ میلیارد آن مربوط به حق بیمه است که نمایشگر توسعه و گسترش بیمه‌های همگانی است از درآمدهای مشرفه درآمد مربوط بگذرنامه ۳/۷ میلیارد ریال افزایش نشان میدهد که دلایلی بر قدرت خرید مردم میباشد.

۱۱ - سایر منابع تأمین اعتبار. این بخش از درآمد قریب ۱۰۵ میلیارد ریال افزایش نشان میدهد از درآمدهای بخش ۲۵۰ میلیارد ریال آن مربوط باوراق قرضه است که قرار گرفتن اوراق قرضه در مره منابع مالی دولت

اقدامی بجا و شایسته است زیرا با این عمل انعطاف‌سیاست مالی افزون میگردد و امکان تثبیت و کنترل نوسانات اقتصادی بیشتر میشود (صحیح است).

عرضه اوراق قرضه با شرایط مناسب چه از نظر نرخ بهره و چه از لحاظ مدت و معافیت مالیاتی نه تنها در جلب و تجویز سرمایه‌های کوچک کمک مؤثری میباشد بلکه صاحبان سرمایه‌های کوچک که توانائی سرمایه‌گذاری ندارند از منافع سرمایه‌های خود بهره‌میکیرند و اوراق قرضه بصورت یک ابزار مفید سیاست مالی بکار گرفته میشود. (صحیح است - احسن).

۱۲ - کسر بودجه. چون سخن از مبلغ ۱۴۰ میلیارد ریال کسر بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور بعین آمد. در این مورد قدری قائل به تفصیل میشویم.

کسر بودجه به مفهوم کلاسیک عبارت است از فزونی مخارج عادی نسبت بدوآمدهای عادی بودجه است و باوجود کسر بودجه توازن مالی دخل و خرج عمومی بودجه فراهم نشده و تعادل مالی وجود ندارد البته نظریه کلاسیک درباره تعادل بودجه امروزه اهمیت خود را از دست داده است و این نظریه در مالیه جدید بی اعتبار تلقی میشود البته در مالیه جدید اصل عدم تعادل جایگزین اصل تعادل بودجه بازایه دهد وسیع‌تری بررسی میگردد و بجای تعادل ارتقا حساب در بودجه بصورت موازنه دخل و خرج دولت امروزه وجوه مختلف تعادل از نظر مالی و اجتماعی و اقتصادی بررسی میشود. (صحیح است - احسن).

الف - تعادل مالی بودجه. در تعادل مالی، تعادل بودجه با تعادل طراز پرداختها بستگی تام دارد بطوریکه نمیتوان این دو را از هم جدا دانست یعنی نمیتوان کسر بودجه را بدون توجه بتعادل طراز پرداختها مورد بررسی قرارداد بنابراین باوجود داشتن مبلغی معادل ۸۸۶ میلیارد ریال ذخیره ارزی و نیز تعادل کامل و واجد افزایش طراز پرداختها باید بگوئیم یکصد و چهل میلیارد ریال مقلبی نیست. آیا وجود این باید به بینیم چه کسر بودجه‌ای مضر و موجب عدم توازن بودجه است. در عرف کارشناسان مالی فرانسه و سایر کشورهای پیشرفته کسر بودجه بر دو قسم است: کسر بودجه معقول و کسر بودجه غیر معقول. کسر بودجه غیر معقول

موتعی است که کسری مربوط و ناشی از اوضاع و احوال ناسامان اقتصادی و اجتماعی و افزایش هزینه‌های جاری باشد، کسری معقول مربوط بساختن اقتصاد است و آن در زمانی است که از نظر سیاست توسعه اقتصادی و تقویت و تحکیم زیربناها مخارج عمرانی اضافه گردد. (صحیح است) حال به بینیم کسری بودجه مجاز کدام یک از انواع بالا است چنانچه باعتبار سرمایه‌گذاری ثابت و اعتبارات جاری بودجه عمومی سال ۲۵۳۷ توجه کنیم و ارقام آنها را با اعتبارات جاری مصوب سال ۲۵۳۶ مقایسه نمائیم باین نتیجه میرسیم که اعتبارات جاری سال ۲۵۳۶ بالغ بر ۱۳۲۳ میلیارد ریال و اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت ۹۹۸ میلیارد ریال است در حالیکه اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ بالغ بر ۱۶۱۰ میلیارد ریال و اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت ۱۲۳۲ میلیارد ریال است که امسال تأکید و عنایت دولت باعتبار سرمایه‌گذاری ثابت بیشتر است و حدود ۲۳ درصد نسبت بسال جاری افزایش نشان میدهد بهر تقدیر با وجودیکه شرایط و وسیع‌ای اقتصاد مملکت ما طوری است که ابدأ نمیتوانیم روی مبلغ ۱۴۰ میلیارد ریال اسم کسر بودجه بگذاریم بتهذا با در نظر گرفتن این واقعیت که درآمدها در کمال حزم و احتیاط پیش‌بینی شده است در مدتی اندک علاوه بر اینکه کسری بودجه تدارک میشود مبالغی هم افزایش درآمد خواهیم داشت (صحیح است - احسن)

۱۳ - طبقه‌بندی هزینه‌ها طبقه‌بندی هزینه‌ها در بودجه برنامه‌ای واجد اهمیت زیادی است زیرا که کنترل دقیق هزینه‌ها را ممکن بسازد و از انجام هزینه‌ها بمیل و خواست مأموران دولت ماطعی جلوگیری می‌کند و عملیات دولت را در قالب خدمات و کالاهائی که خریده‌است تشریح و توجیه می‌کند در بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور نحوه طبقه‌بندی هزینه‌ها شرح زیر است:

- هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای در بعد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه هزینه‌های جاری از هزینه‌های سرمایه‌ای از هم جدا و متمایز میباشد در توزیع و تقسیم اعتبارات دولت عنایت خاصی به هزینه‌های سرمایه‌ای نمودم که با توجه باینکه هزینه‌های سرمایه‌گذاری است ادارائی‌های سرمایه‌ای ثابت را افزایش میدهد کلی است بر توجه و عنایت دولت به تقویت و تحکیم مالی زیربنائی و بایه‌ای اقتصاد مملکت.

- کالاهای و خدمات

در طبقه‌بندی هزینه‌های بودجه سال ۲۵۳۷ خرید خدمات از خرید کالاها متمایز میباشد. چون برای اصل دو استثنا وارد است یک اینکه در بعضی موارد جدا کردن خدمات از کالاها دشوار است دیگر اینکه در برابر بعضی از پرداختها خدمتی انجام نمی‌گیرد مانند حقوق بازنشستگی و کمک‌ها و یا اگر خدمتی انجام یافته و کالاهائی تحویل شده است هزینه آن بکار در سالهای پیش بحساب گرفته شده است و دیگر نیازی به منظور کردن آن در هزینه‌های سال جاری نیست مانند بازپرداخت وام و پرداخت دیون که برای جلوگیری از این اشتباهات در طبقه‌بندی هزینه‌ها مواردی را به پرداختهای انتقالی اختصاص داده‌اند که بسیار صحیح است.

- اجزاء هزینه‌ها. پس از طبقه‌بندی کلی هزینه‌ها تقسیم آنها به حقوق و مزایا و اجاره و کرایه و غیره انجام گرفته است. بدون شک تقسیم انواع هزینه‌ها به چنین صورت و تخصیص اعتبار برای هر یک از اجزاء آن بطور جداگانه نظارت و رسیدگی دقیق به حساب هزینه دستگاهها را تسهیل و ممکن ساخته است.

طبقه‌بندی هزینه‌های بودجه سال ۲۵۳۷ فوائد زیر را دارد. یا ریخته شدن اعتبارات در قالب مواد هزینه کنترل و رسیدگی تسهیل شده است.

- طبقه‌بندی هزینه‌ها در این بودجه به نحوی است که موجبات بهبود مدیریت و پیشرفت روشهای برآورد هزینه را فراهم می‌آورد تجزیه و تحلیل اثر هزینه‌های دولت را بر اقتصاد کشور آسان ساخته است و این خود یکی از ویژگیهای این بودجه میباشد.

۱۴ - طبقه‌بندی عملیات در نظام اقتصادی مملکت ما تأمین نیازهای جامعه برعهده دویخش عمومی و خصوصی است بنابراین یکی از وظایف بودجه کل کشور روشن کردن ارتباط میان این دویخش میباشد باین ترتیب که بودجه کل کشور باید حجم اعتباراتی را که از طریق هزینه‌های دولت برای خدمات و کالاها عرضه میشود روشن کند و همچنین حجم کمک‌هایی که به مؤسسات تولیدی میشود باید معین کند. بدیهی است وقتی بودجه میتواند نمایشگر و بازگو کننده این اطلاعات باشد که هیچیک نظام طبقه‌بندی عملیاتی دقیق برخوردار باشد خوشبختانه در مقایسه با سایر طبقه‌بندی‌ها، طبقه‌بندی عملیات بیشتر رهنمود کامل

بوده و خوبتر و جامعتر است و هدفهای دولت در این طبقه بندی ملحوظ و رعایت شده است. اصول طبقه بندی عملیات در بودجه سال ۲۰۳۷ بشرح زیرند:

- ۱- بودجه در طرف هزینه ها در سه بعد تهیه شده است.
- ۲- اعتبارات برحسب دستگاهها و ردیفها.
- ۳- اعتبارات دستگاهها و ردیفها برحسب برنامه و

- ۴- اعتبارات جاری برحسب مواد هزینه.
- ۵- اعتبارات برحسب امور، فصل و برنامه.
- ۱۰- توزیع بعضی از اعتبارات.

توجه دولت در این بودجه به آموزش فنی و حرفه ای زیاد است زیرا در سال جاری اعتبار این فعالیت در وزارت آموزش و پرورش معادل ۱۶ میلیارد ریال است که قریب ۵ میلیارد ریال از سال جاری بیشتر است علاوه بر آن در بودجه وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی برای آموزش فنی و تربیت حرفه ای و آموزش ضمن کار نیز اعتباراتی ملحوظ شده که درخور دقت است:

- ۱- وزارت اطلاعات و جهانگردی ۱/۸ میلیون ریال.
- ۲- وزارت کار و امور اجتماعی ۱/۱۴۹ میلیارد ریال.
- ۳- وزارت جنگ ۳۰/۰ میلیون ریال.
- ۴- وزارت علوم ۱۵/۰۰۰ میلیون ریال.
- ۵- دانشگاهها ۲۹/۰ میلیون ریال.
- ۶- وزارت آموزش و پرورش ۱۵۰/۳۰۰ میلیارد ریال.
- ۷- وزارت بهداری ۱/۶۳۰۰۰ میلیارد ریال.
- ۸- وزارت مسکن ۱/۰۰۰ میلیارد ریال.
- ۹- وزارت راه.

- ۱۰- وزارت کشاورزی ۱/۳۰۰۰۰ میلیارد ریال.
- ۱۱- وزارت نیرو ۱۰۶/۰ میلیون ریال.
- ۱۲- وزارت پست و تلگراف ۱۱۵/۰ میلیون ریال.
- ۱۳- سازمان تعاون روستائی ۱۲۰/۰ میلیون ریال.
- ۱۴- شرکت ذوب آهن ۲۵۰/۰ میلیون ریال.
- ۱۵- سازمان گسترش و نوسازی صنایع ۳۵۰/۰ میلیون ریال.
- ۱۶- شرکت ذوب فلزات ۱۵ میلیون ریال.
- ۱۷- شرکت پتروشیمی ۷۰۰ میلیون ریال.
- ۱۸- بنگاه حمایت مادران ۵۱ میلیون ریال.
- ۱۹- بنیاد نیکو کاری ۴۰ میلیون ریال.
- ۲۰- جمعیت بهزیستی فرح بهاوی ۶۰۰ میلیون ریال.

- ۲۱- حمایت کودکان ۹ میلیون ریال.
- ۲۲- سازمان تربیتی شهرداری ۲۵۰ میلیون ریال.
- ۲۳- سازمان زنان ایران ۴ میلیون ریال.
- ۲۴- سایر سازمانها مجموعاً ۱۲/۱۰۰ میلیارد ریال.

جمع کل اعتباراتی که در زمینه آموزش فنی و تربیت حرفه ای در وزارت آموزش و پرورش و سایر دستگاهها مصرف خواهد شد بالغ بر ۳۸ میلیارد ریال میشود چنانچه این رقم را با اعتبار متوسطه و جامع که مبلغ ۲۷ میلیارد ریال است مقایسه کنیم باین نتیجه میرسیم که اعتبارات حرفه ای ۱۳۹ درصد اعتبارات متوسطه است و این دلیل بازرزی است باینکه باین رشته از تحصیلات که فوق العاده مورد نیاز زمان حاضر مملکت است عنایت و توجه خاصی میشود. در توسعه کمی آموزش و پرورش حرفه ای آمارهایی دارم که امیدبخش هستند.

- ۱۶- اعتبارات مسکن.
- دولت در توزیع اعتبارات بودجه سال ۲۰۳۶ به مسئله مسکن نیز توجه و عنایت خاصی نموده و به آن اولویت داده است باین ترتیب که مبلغ ۱۴۰ میلیارد ریال باین امر اختصاص داده که این رقم ۵۰ میلیارد ریال از سال جاری بیشتر است که اسباب امیدواری است چنانچه باین ارقام و افزایشها توجه کنیم باین نتیجه میرسیم که در سال آینده توجه و عنایت دولت بیشتر مصروف احداث خانه های سازمانی برای کارگران و کارمندان و خانه های ارزان قیمت برای افراد کم درآمد و نیز کمک های اعتباری برای تأمین مسکن از طریق بانکهای ذریع است. این سیاست دولت سیاستی معقول و سنجیده است زیرا تنها راه حل مسئله کمبود مسکن ساختن خانه و آپارتمان است باید واحد مسکونی مناسب بتعداد کافی و به قیمت مناسب در دسترس مردم قرار داده و بموازات از بین بردن تنگناها و کمبودهای مصالح ساختمانی و نیروی کار که ناشی از توسعه است بر تعداد این ساختمانها افزود (صحیح است).

- ۱۷- رفاه اجتماعی.
- عنایت و توجه دولت نسبت بخدمات رفاهی درخور تقدیر است و تأکیدی که دولت در این زمینه دارد مبین این واقعیت است که دولت در اجرائی منویات و فرامین مبارک شاهنشاه آریامهر در زمینه رفاه و آسایش مردم گوشا است (صحیح است).

۱۸- خطمشی ها و سیاست های دولت از لابلای اعداد و ارقام و اقلام هزینه ها و هدفها و وظیفه ها و فعالیتها و طرحهای گنجانده شده در ترکیب و محتوای بودجه سیاستها و خطمشی های دولت را برای سال آینده میتوانم استنباط کنیم بنظر اینجانب این سیاستها فهرست وار باین شرح هستند:

۱- اجرا و اعمال دقیق و قاطع اصل سیاست مستقل ملی در عرصه جهان.

۲- استظهار به نیروی ملت و غرور ملی که تکیه گاه سیاست مستقل ملی ایران میباشد.

۳- تقویت بنیه دفاع کشور برای صیانت و حراست از سرزرها و استقلال و تمامیت ارضی ایران و تأمین صلح منطقه و جهان.

۴- تشویق کار و کوشش بیشتر با کارآئی بالاتر همراه با صداقت و صراحت در اجرای اصول انقلاب شاه و ملت.

۵- تداوم رشد و توسعه اقتصادی.

۶- تلاش برای رفع تنگناها و عدم تعادلها.

۷- ادامه مبارزه سرسختانه با تورم و تقلیل آن در حدود توانائی.

۸- کاهش دادن ضایعات و پرهیز از اتلاف منابع ملی.

۹- رعایت دقیق و کامل صرفه جوئی در هر موردی که امکان پذیر باشد.

۱۰- بسط بیشتر اصل مشارکت مردم در امور مربوط بخود.

در خاتمه بحث بودجه ای باید عرض کنم با توجه به تخصیص اعتبارات کلان جهت توسعه و تعمیر خدمات رفاهی سال ۲۰۳۷ را باین سال تحولات عمیق و عظیم در زمینه امور اجتماعی و بهزیستی و رفاه مردم کشور محسوب کرد (انشاءالله).

در سرفصل قسمت آخر عرایضم اشاره ای باصلاحات ارضی ایران را لازم میدانم چون از پشت این تریبون راجع باصلاحات ارضی صحبت شده باید با افتخار عرض کنم از نظر تحلیل علمی هدفهای برنامه اصلاحات ارضی را در ایران می توان تحت سه عنوان بیان کرد.

- ۱- هدف اقتصادی به معنای بالا بردن قوه خرید کشاورزان - ترقی میزان درآمد ملی و رونق روزافزون اقتصادی بوده که ما فوق پیش بینی فراهم شده است.
- ۲- هدف اجتماعی - ایجاد و استقرار عدالت بر اثر توزیع بهتر درآمدها و برخوردار ساختن اکثریت نفوس

مملکت از سطح زندگی بالاتر که انجام شده. هدف سیاسی - به معنی نفی بزرگ مالکان و تغییر هرم قدرت سیاسی و حذف موانع اجتماعی اصلی توسعه اقتصاد ملی ایران که فراهم شده است بنابراین اصلاحات ارضی بعنوان ستاره درخشانی برای همیشه بر تارک انقلاب شاه و ملت میدرخشد و روشنی چشم نوازی بر جستر راه بویندگان فردای بهتر ایران نثار می کند. (صحیح است - احسنت).

مطلب دیگر آنکه گفته شد آهن کیلوئی ۹۰ ریال است چنین چیزی نیست زیرا در موقعیکه آهن داشت گران میشد شرکت معاملات خارجی بفوریت ۳۵۰ هزار تن وارد کرد و اطاق اصناف پایتخت و شرکت تعاونی توزیع وابسته بان فوراً آن را در بازار پخش کردند و قیمت را شکستند و نگذاشتند که تعادل عرضه و تقاضا بهم بخورد خوشبختانه اطاق اصناف پایتخت و جامعه اصناف شریف تهران در موارد لزوم با هویشیاری فراوان عمل کرده و می کنند و وظایف خود را بخوبی انجام میدهند امیدوارم اطاق اصناف پایتخت انجام انتخابات صنفی و تقویت هرچه بیشتر اتحادیه های صنفی و وظایف خطیر خود را نسبت بجامعه اصناف تهران و نیز نسبت بمصرف کنندگان با تلاش بیشتر انجام دهد و براستحکام و انسجام و رونق اقتصاد شهری ما بیفزاید و از اینجا موجبات رفاه مصرف کنندگان و در نتیجه رضایت بیشتر رهبر عالیقدر ما را فراهم سازد (احسنت - صحیح است).

۱۹- نحوه کار دولتهای انقلاب. چون از پشت این تریبون اشاراتی نسبت به نحوه کار و خدمات دولتهای عصر انقلاب شد لازم میدانم عرض کنم که دولتهای عصر انقلاب با برخورداری کامل از عنایات عمیم شاهنشاه آریامهر با ایمان و اعتقاد راسخ باینکه کوشش و جهش شرط لازم دوزان انقلابی است در بر تو مظاهر ارزشمند سیاست مستقل ملی و آرایش و ثبات کم نظیر سیاسی مملکت تلاش خود را در راه ترقی روز افزون کشور با نهایت مجاهدت دنبال کرده و توفیقات چشم گیری داشته اند (صحیح است) تردیدی نمیتوان داشت که دولت های عصر انقلاب و فرد فرد ملت ایران با برداشت اصولی از انقلاب ایران با نهایت ایمان و علاقه و وظیفه خطیر خود را ایفاء نموده و مینمایند (صحیح است) (احسنت).

باین مراتب تردید در خدمات این دولتهای قدری بی انصافی و کم مهری است (صحیح است).

در اینجا باید قاطعاً عرض کنم که دولت خدمت گذار جناب آقای دکتر آموزگار طی شش ماه گذشته با الهام از افکار تابناک شاهنشاه آریامهر و از اصول انقلاب ایران همواره در جهت ارتقاء جامعه ایرانی و برخوردار ساختن اکثریت مردم این سرزمین از مزایای فرهنگ و رفاه اجتماعی و سایر مواهب عصر درخشان آریامهر در تلاش و کوشش بوده است (صحیح است - احسن).

در این طریق سازنده افراد مؤمن و معتقد به حزب رستاخیز ملت ایران (همه ملت ایران) چون سربازانی فدائار در بخشهای خصوصی و عمومی مملکت و در مسئولیت‌های گوناگون مملکتی با اعتقادی راسخ و شوهی خلاق کوشیده و می‌کوشند تا فاصله زمانی وصول به عصر تمدن بزرگ را که شاهنشاه آریامهر بر می‌ملت ایران بنیان گذاری فرموده در حداقل ممکن کوتاه سازند و در مسیر زندگانی مرفه‌تر برای همه و تکوین این شرایط تشریحی مختلف جامعه ایرانی را از سرچشمه خوشبینی و رفاه بیشتر برخوردار نمایند و بایاری دادن بدولت مورد عنایت رهبر عالیقدر خود افتخار خدمتگذاری هرچه بیشتر به شاهنشاه و ملت و مملکت ایران را بدست آورند (صحیح است - احسن).

۲ - تنگنا و نبود

توسعه سریع اقتصادی و اجتماعی لازم‌اش نبود تنگنا است یعنی اگر از تنگنا می‌هراسیم باید دست روی دست بگذاریم و کاری نکنیم و آنوقت توقع چنین توسعه اقتصادی و اجتماعی را هم نداشته باشیم (صحیح است).

علی اصغر مظهري - جناب کیوان شما می‌فرمائید که نبود سیمان توسعه اقتصادی است.
دکتر صدری کیوان - دوست عزیزم اگر قدری حوصله فرمائید توضیح میدهم موج اول انقلاب ما بمان ترتیبی که طبیعت سالهای اول انقلاب شتابان است با سرعت و عجله به پیش رفته و پیشرفت‌های مهمی را در شئون مختلف مملکتی برای ما فراهم آورده است بنابراین اگر در آغاز موج دوم انقلاب از لحاظ نیروی انسانی ما به از لحاظ مصالح ساختمانی، از لحاظ مسکن، از لحاظ بعضی مواد غذایی با تنگناهایی کاملاً طبیعی است و جای هیچگونه نگرانی نیست باید دست بدست دولت بدیم و این تنگناها را از بین ببریم دولت خدمتگذار ما دست روی دست نشسته است بلکه با تمام قدرت مشغول مبارزه با این نبودها است بقیه راه حل‌ها و اختصای اعتبارات نالان برای مسکن، آموزش و پرورش

مخصوصاً آموزش حرفه‌ای و خدمات رفاهی همه و همه چاره‌جویی است که در اجرای فرامین شاهنشاه آریامهر برای رفع تنگناها و کمبودها بکار گرفته شده میشود و ما وظیفه داریم با مشارکت بیشتر با پشتیبانی عمیق‌تر دولت را در انجام وظایف سنگینش یاری کنیم (احسن صحیح است).

همکاران عزیزم اکنون که در کمال اختصار قسمت‌هایی از بودجه بتوان و بفرودت برنامه‌ای سال ۲۵۳۷ کل کشور را با تحلیل آماری بررسی کردیم و مطالبی را در این باره و در باره خط‌مشی‌های دولت در سال آینده بعرض رساندم باید در خاتمه عرایضم یک مطلب مهم را حضورتان عرضه کنم و آن اینست که خانم‌ها و آقایان ما شب و روز باید خدای بزرگ زاسپاس گوئیم زیرا:

رهبری داریم دانا و توانا و خردمند و هوشیار و ملت‌نواز و مملکتی داریم غنی چه از حیث منابع زیر زمینی و چه از لحاظ منابع مالی و عامل دیگر هم که نیروی انسانی ما هر باشد با تلاش بسیار فراهم شده و میشود پس در کشور ما که از هر جهت یک کشور استثنائی است عوامل توسعه اقتصادی و اجتماعی از هر لحاظ فراهم است و دولتی داریم کوشا، متحرک، خدمتگذار و برخوردار از عنایات و مرام رهبر بزرگ ما و شب و روز در تلاش است تا با الهام از تعالیم شاهنشاه آریامهر در زمینه‌های

- توسعه بیشتر اقتصادی و اجتماعی

- بالا بردن قدرت تولید ملی از طریق توسعه صنایع

اساسی و مصرفی

- ارتقاء بیشتر سطح زندگی گروه‌های متوسط و پائین جامعه

- تعمیم بیشتر عوامل رفاهی و تأمین سلامت و سعادت و بهروزی مردم گام‌های مؤثری بردارد و موفق هم بوده است (صحیح است - احسن).

در خاتمه مقال از کوششهای وزیر امور اقتصادی و دارائی و همکارانشان و وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و همکارانشان و مخصوصاً کارشناسان ارجمند بودجه که برای تهیه و تنظیم این بودجه چندین هزار ساعت کار انجام داده‌اند کمال تشکر را داریم و توفیق همه را در راه خدمت بیشتر بشاهنشاه آریامهر و ملت ایران آرزو دارم. اجازه فرمائید از زبان دل همه شما و همه ملت ایران سلامت و سعادت شاهنشاه آریامهر و شهبانوی گرانقدر و والا حضرت ولایتعهد عظمی و خاندان جلیل

سلطنت را همراه با عظمت شاهنشاهی گرانقدر ایران زمین از پیشگاه حضرت احدیت مستلت کنیم. از دولت و همکار عزیزم جناب آقای نوری اسفندیاری که وقت خودشان را در اختیار من گذاشتند متشکرم (احسن - احسن).

فایب رئیس - آقای دلخوش فومنی بفرمائید.

دلخوش فومنی - جناب آقای رئیس همکاران ارجمند احساس کنیم جایگاه و موقعیت خود را، درک کنیم مسئولیتی را که ملت ایران به عهده ما گذاشته است بشنیم، سخن بگوئیم تا آینده‌گان بدرستی به قضاوت بشینند. جناب آقای آموزگار اقران تقدیم لایحه بودجه سال ۲۵۳۷ شاهنشاهی را بایکصدمین سالگرد زاده روز زادمرد بزرگ ایران زمین که به کالبدی روح ایران روح و روان و جان بخشید بفال نیک میگیریم (احسن) جناب آقای آموزگار من به صداقت شما اعتقاد کامل دارم بدرستی شما معتقد و معترف هستم اما عنایت بفرمائید هنگامیکه نمایندگان مجلس شورای ملی در پشت این تریبون بدکراتی می‌دهند احیاناً قصد مخالفی باشخص جنابعالی با بادولت جنابعالی ندارند (صحیح است - احسن) چون همه ما در پناه رستاخیز، همه ملت ایران و دولت و نمایندگان ملت ایران تحت یک فرمانده عظیم‌الشان هستیم و عده‌ای جز خدمت و خدمتگزاری نداریم (صحیح است).

این بودجه دولت آقای آموزگار در شانزدهم بهمن ماهی که گذشت تقدیم مجلس گردید. تردیدی نیست نه تهیه اولین بودجه که با زندگی تک تک افراد این سرزمین ارتباط نزدیک دارد کار آسانی نیست. موضوع دیگری که در خور تذکر است وضع اقتصادی کشور در سال جاری است که آن نیز برهه‌شکل تهیه بودجه را افزایش می‌دهد زیرا همانطوریکه می‌دانیم برنامه تعادل و سیاست اقتصادی و ضد تورمی که از آغاز دولت آقای آموزگار ابعاد گسترده‌ای بخود گرفته خود مشکل جدیدی بر راه تهیه بودجه می‌باشد. این بودجه با همه تدابیری که در داخل آن به خاطر مبارزه با تورم بکار رفته است، توجه بر اینکه علاقه وافر دولت به این امر مورد قبول است. ولی در سالهای گذشته بودجه‌هایی کشور بقدری کمی بوده است. که برای اصلاح نیازمند یک جراحی اساسی است.

آقای نخست‌وزیر که خود سالیانی دراز وزارت‌خانه‌های مختلف و حتی سرپرستی و ریاست سازمان امور اداری و خدماتی کشور را به عهده داشته‌اند. بهمین مناسبت

تقلیل هزینه‌های عمومی از ۲۰۲/۱ میلیارد در سال جاری به ۱۹۴/۱ میلیارد ریال در سال آینده بدون تردید یکی از مهمترین امتیازات بودجه دولت است، لیکن کافی نیست، بلکه جاداشت این تقلیل خیلی زیادتر صورت میگرفت وقتی ۱۴۵ شرکت دولتی و ۵ مؤسسه عام‌المنفعه وابسته به دولت و چندین خیریه را وارد این بحث کنیم ملاحظه خواهیم نمود که موضوع خیلی مهمتر میشود. زیرا تعداد شرکت‌های دولتی و وابسته و تعداد کارمندان شان همچنان روبافزایش است و باوجود علاقه دولتها به جمع‌وجور کردن این مؤسسات معذالک فشار استفاده کنندگان و سوءاستفاده کنندگان از امتیازات فراوان مالی و اداری آنها، هر روز بهانه و علت تازه‌ای برای ادامه توسعه این دستگاهها که برخی به مشابه غده‌های سرطانی هستند می‌تراشند تا عرصه حکمفرمایی خود را بازم وسیع تر کنند نتیجه این وضع و این سیاست آن خواهد بود که بودجه‌های ما بواسطه این زیاده

بیش از اصل یعنی شرکت‌های دولتی بزرگتر بشود. همه می‌دانیم که یکی از علل مهم رشد و توسعه کمی و کیفی آنها فرار از مقررات پولی و مالی کشور و آزادی بیشتر در استخدام و پرداخت حقوق زیادتر و آزادی معاملات است. حال باید پرسید که چرا دستگاههای دولتی و طرز کار آنها باید بقدری کند و خشک و بیروح باشند که برای فرار از آن به تشکیل شرکت و بنگاه و مؤسسه متوسل شوند. وقتی نوبت به مؤسسات خیریه می‌رسد. تأسف‌انسان چندین برابر میشود. چه فلسفه تشکیل مؤسسات خیریه اینست که دولت راه‌ما بشود و جنبه ارشادی داشته‌باشد و مردم نیک اندیش و خیرخواه و مستغنی و علاقمند به امور خیریه با کمک‌های مادی و معنوی خود آنها را اداره نمایند در حالیکه اکثر مؤسسات خیریه ما همانند شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت برگردان مردم و بودجه کشور سوار شده‌اند و از راه مالیات و عوارض ارتزاق می‌کنند. این وضع هم فلسفه اصلی آنرا که کمک افراد خیرخواه به نیازمندان است تضعیف می‌کند. هم یک عامل سرکشی و تورمی دیگر که هیچ نظارت و کنترلی بر آن نمی‌شود

بوجود می آورد و پیوسته رو به توسعه است. بطوریکه در سه سال اخیر بودجه آن بیش از دو برابر شده است. یابید بسیاری از شرکتها و مؤسسات دولتی و حتی تولیدی را متعل کنید یا به مردم واگذار نمایید و مطمئن باشید مردم آنها را بهتر اداره خواهند کرد.

مؤسسات خیریه را اصلاح کنید و بگذارید مالیات معنوی یعنی عدل و انصاف و نوع دوستی و معیارهای عالی انسانی آنها را اداره کند. نه مالیات و عوارض که قسمتی از گروههای متوسط یا کم درآمد اخذ می شود. بالاخره بجای میلیونها ریال هزینه و افزایش هزینه، نیروی خلافت کار و بهره وری آنها ضمن تعادل بودجه قرار دهید. همانطوریکه آقای آموزگار که در گزارش کوتاه ولی جالب و مستدل خود اشاره کرده اند:

« که همه منابع مادی جهان خلل پذیر و پایان گرفتنی است. تنها منابع انسانی است که خالی از خلل است و بدوام روزگار بزرگترین تکیه گاه پیشرفت و سرفرازی هر جامعه ای است » آنها که فرصت داشته اند تا با دقت لایحه بودجه (۱۳۷۹) ۴ میلیارد ریالی سال ۲۵۳۷ شاهنشاهی را که وسیله نخست وزیر در شانزدهم بهمن ماه به مجلس شورای ملی تقدیم شد مروری نمایند بی شک متوجه یک نکته بسیار مهم شده اند که به سرنوشت اقتصاد و هدف های ملی ما بر این زمینه ارتباط مستقیم دارد. این نکته که ما می گوئیم. باستان خود را از دوران اتکا به درآمدهای نفتی خارج سازیم. در اینجا لازم است به جملاتی از سخنان آقای نخست وزیر به هنگام ارائه لایحه بودجه در مجلس استناد کنم:

« در مورد کاهش اتکا به درآمد حاصل از صادرات نفت و افزایش آهنگ رشد در سایر بخش های تولیدی و ایجاد درآمدهای مالی و ارزی جایگزین ارقام بودجه سال ۲۵۳۷ خود مبین این حقیقت است که در راه وصول پایین هدف دراز مدت، پیشرفت محسوس حاصل شده است و نقش فعال دولت در زمینه صنایع در این مسیر جهت گیری شده که تولیدات صنعتی، علاوه بر رفع نیازهای داخلی، امکانات کافی صادراتی برای اقتصاد متحرک ایران به وجود آورد و منابع معدنی کشور، چون آهن و مس و گاز با تبدیل به دلاهای صنعتی سودمند به حد اکثر ارزش افزوده داخلی خود نایل آید. اگر این سخن را بدقت تجزیه و تحلیل نمایم، درخواهیم یافت که بنگیری این هدف و سیاست های وابسته بدان تنها خاطر گشایش درآمدهای نفتی نیست بلکه اصولاً بخشی اساسی از هدفها و سیاستهای

اقتصادی ماست و حالاً که با کاهش قابل توجه درآمدهای نفتی روبرو شده ایم (طبعاً) باهویت و جنبه حیاتی این هدف بیش از پیش بی برده ایم، برای آنکه بدرستی دانسته شود که چگونه هدف اتکا به درآمدهای غیر نفتی حتی از زمانیکه درآمدهای نفتی ما بسراثر همدایت و تلاش فرمانده بزرگ ما بطور فوق العاده و بی سابقه رو بزونی نهاد و با قاطعیت و توجه بسیار تعقیب شده است، با استناد از ارقام می پردازم می بینیم در این دوسه سال اخیر سهم درآمدهای غیر نفتی به کل درآمدهای دولت پیوسته روند افزایشی داشته است چنانکه این سهم که در سال ۲۵۳۴ - ۲۱ درصد در سال ۲۵۳۵ به حدود ۲۴٪ رسید. در بودجه سال ۲۵۳۶ به ۳۰ درصد و در بودجه سال ۲۵۳۷ به ۳۶ درصد بالغ شده است. بدون شک این روند ادامه هم پیدا خواهد کرد. تا جائیکه نفت (خاصه بصورت فروش خام) نه در مقام عنصر اساسی در کسب درآمدهای ما بلکه عمدتاً بصورت ماده اصلی تولیدات هزاران گونه پتروشیمی، موضوع سزاوار خود را در مجموعه تولیدات متنوع کشور بدست خواهد آورد. این راهی است که شاهنشاه بزرگ ما در جهت استقرار یک اقتصاد نیرومند و برومند در سطح ملی و بین المللی فراوری ملت خویش نهاده اند شاید احتیاجی نباشد که در شرح فلسفه این هدف و سیاست بتفصیل بسیار دست زنم. زیرا این امر بدیهی است که اگر ذخایر نفت ما همچنان بصورت فعلی تولید به بازارهای جهان عرضه شوند و همچنان به عنوان یک وسیله تولید نیرو مورد استفاده قرار گیرند عمری فروتر از ۲۰ تا ۲۵ سال نخواهند داشت و پیداست ما که در مسیر انقلابی خود ویراساس رهنمودهای بلند فرمانده دانا و توانا و دوراندیش خود بسوی مقصد استقرار یک اقتصاد مولد و نیرومند جهانی راه می سپاریم. نمی توانیم و حق نداریم همه درآمدهای خود را برای همیشه متکی به درآمدهای نفتی سازیم.

گفتگو ندارد که هر پدیده ای اگر به پشتوانه ای (زوال پذیر) اتکا داشته باشد، خود نیز (زوال پذیر) خواهد بود. با این جهاب نفت که بمرتبه یک ماده تمام شدنی است، هرگز نمی تواند و نمی باید متکی اقتصاد صنعتی و در سطح جهانی فعال و نیرومند فردای ما باشد. همین جا می توان یافت که همه شانزده ریزی بخاطر ایجاد نهادهای صنعتی و در قلمرو کشاورزی بخاطر دستیابی به یک مرحله خود نشانی (نسبی) از چه هدف و مقصدی

الهام می گیرند و با توجه باین نکات اساسی و حیاتی است که سیاست نفتی ما بر این اصل قرار گرفته است که این ماده ذی قیمت بجای مصرف در راه سوخت و تولید نیرو می باید وسیله و ماده صنایع گونه گون پتروشیمی شود. که میدانیم بازارهای جهان به نحو غشش آلودی بدین صنایع نیازمندند و روشن است که اگر مصرف نفت از حالت فعلی (سوخت و نیرو) خارج شود و در خدمت تولیدات پتروشیمی قرار گیرد. عمر ذخایر ما شاید تا ۳۰ سال افزایش یابد. گفتنی است پارهای از کشورهای تولید کننده نفت متأسفانه همراه افزایش درآمدهای نفتی خود که بشمر تلاشهای پر قدر اوپک بوده است. هرگز براه توسعه اقتصادی و فعالیتهای عمرانی گام نهاده و به گفته برخی در جهت خرید ساختمان، ویلا و غیره در کشورهای اروپایی و آمریکایی بکار گرفته اند.

ولی در کشور ما درست بعکس، تحت فرماندهی شاهنشاه آریامهر افزایش درآمدهای نفتی خود را وسیله ای در طریق اجرای برنامه های صنعتی و عمرانی و کشاورزی و آموزش و پرورش و بهداشتی و نیز بحکم علاقه و عشق به تمامیت و استقلال وطن در جهت ارتقاء بنیه دفاعی خود بکار گرفته است پس از این توضیح به بحث اصلی خود ادامه می دهیم.

هدف بزرگ اقتصادی ما اتکا به درآمدهای غیر نفتی است. جای آنرا گرچه شرح دادم. اکنون توضیح میدهم که چگونه و از چه راهی بسوی هدف اتکا به درآمدهای غیر نفتی راه میسپاریم. در پاسخ این پرسش است که میباید تدابیر و راههای اقتصادی و ارتباط مسئله را با جریان نظام آموزشی و پرورشی و موضوع مشارکت به معنای عام کلمه قرار دهیم.

مهمترین هدف و سیاست بر این زمینه افزایش قدرت تولیدی کشور در قلمرو صنعتی و کشاورزی است. در جهت صنعت و پیشرفت و خلافت ما باید بدان پایه برسیم که خود را در صف صادر کنندگان مقتدر کالاهای صنعتی مشاهده کنیم امکانات با توجه باین هدف هم از لحاظ گونه گون و انبوهی ذخایر زیر زمینی (فلز و شبه فلز) و هم از نظر برخورداری از یک نیروی انسانی بغایت مستعد و بالقوه نارآمد و خالق، بسیار غنی و کافی است. ذخایر فراوان نفت و گاز و آهن - ذغال - مس و نشانه های حتی از فسفات و اورانیوم و غیره در زیر خا لهای سرزمین ما از یکسو و جلوه های نوع و خلافت فرزندان ما از سوی دیگر گواهی بر مفاصل و اما ما باین وجود است هم در بخش کشاورزی و تولید هم در بخش

رسالت ما اینست که امکانات بالقوه را به فعل بیاوریم. هیچکس پنهان نمی کند که رشد اقتصادی ما با تنگناهایی (البته قابل حل. البته مغلوب شدنی) روبرو بوده است و هست ولی خوشبختانه بر اثر فرماندهی طاع و مشکل گشای ما، برغم این تنگناها مخصوصاً بدون آنکه ملت با دشواریهای کمر شکن روبرو شود مملکت راه صنعتی شدن را طی کرده است و با همین دهاء و قاطعیت طی خواهد کرد اما بیاید واقعیت این تنگناها را بشناسیم و مخصوصاً فرزندان خود را بجهت دریافت رسالتهای خود بدانها آشنایی دهیم عمده ترین این تنگناها عبارتند از:

۱ - کمبود نیروی انسانی ماهر و متخصص. در برابر این انبوه برنامه های صنعتی و کشاورزی و خدماتی آنچه ذهن ما را باید بیش از هر چیز در راه چاره جوئی مشغول دارد همین کمبود نیروی انسانی است و پیداست که در این رهگذر نظام آموزش و پرورش ما رسالت دارد. و بدینسان که بیشترین توش و توان خود را صرف غنای آموزشی های فنی و کشاورزی نماید.

۲ - تنگنای ناشی از تأسیسات زیر بنایی. توسعه اقتصادی و دستیابی یک سلسله عوامل زیر بنایی است. در این ردیف می توان از ضرورت راهها، بنادر و وسایل کافی حمل و نقل و برق و بطور کلی (نیرو از منابع غیر نفتی) یاد کنیم. خلافتی که در عصر دودمان بزرگ سلسله پهلوی در وطن ما حاصل شد، در درجه های زندگی نورا بروی ما گشود. و زمینه های پیشرفت با مفاهیم امروزی را در حدی که ممکن بود حیات اقتصادی و اجتماعی ما فراهم ساخت ولی طبیعی بود که آنچه از این رهگذر حاصل شد هرگز نمی توانست پاسخگوی نیازهای محصر صنعتی شدن ما، آنهم با این هدفهای بزرگ در سطح ملی و بین المللی باشد. خلاصه آنکه کشور ما در فروغ فرماندهی شاهنشاهان پهلوی با آن زمینه های اندک، چشم انداز یک اقتصاد معتبر را فراوری خود تصویر کرد. ما برای رسیدن مقصود، خود را نیازمند راه - بندر - برق و آب بعد کافی دانستیم که می باید با سرعت و عظمت هر چه تمامتر در راه رفع این تنگناها اقدام کنیم. و به موازات مقابله با تنگناها ایجاد مؤسسات بزرگ و کوچک صنعتی برنامه های دقیق و حیاتب شده در دستور کار خود قرار دهیم همزمان

می توان عم به عنوان اجرای سیاست جدید نسبت نیرو و هم در مقام نقش دائمی و در عین حال به فعالیت گسترده ای که در راه ایجاد (را شورهای گونه گون اتمی) بعمل آمده است و می آید توجه کرد.

روی نردن به این بخش مهم زیربنایی که در حال به بنای روی کردن به پیشرفته ترین تکنولوژیهای امروزی است خود یکی از شواهد معبر علائق به نظام صنعتی و ضمناً عظمت و عمق صنعتی شدن کشور ما است و به خصوص برنامه ملی است که از جنبش راهی به مقصود اصلی خود (یعنی انکاء به درآمدهای غیر نفتی) دست خواهیم یافت. اما یک نکته دیگر هم باید بدقت مورد توجه قرار دهیم. که خوشبختانه فرماندهی آگاه و قاطع وطن ما از این باب نیز به مقصودهای سازنده و مشکل گشایی، فراروی ملت خویش قرارداد داده اند. این نکته مسئله پیچیده تکنولوژی است.

همه نظم آموزش و پرورش ما - همه تلاشهای اتصال به مؤسسه‌ای که از تکنوژی پیشرفته امروز بهره مندند در عین حال متوجه این مقصدند که نظام اقتصادی ما از برترین تکنولوژیها برخوردار می شود.

در استفاده ما از دانشمندان خارجی - در دگرگونی نظم آموزش و پرورش قدیم و در مشارکت با مؤسسات برسیه‌های چون ثروپ، بخوبی می توان موضع گیری در جهت دستیابی به برترین تکنولوژیها را مشاهده کرد اما مطلب اینجاست که نمی شود. فرمانده بزرگ انقلاب به ما آموخته اند که آنچه بر این زمینه مورد نیاز ما است تکنولوژی منطقی بیگانه نیست. بلکه تکنولوژی (ایرانی) است. آری ما ناگزیر به اخذ تکنولوژی از دیگران هستیم. ولی فریضه ملی ما حکم می کند که به این تکنولوژی شکل و محتوای ایرانی بدهیم همانگونه که ژاپنی ها، آلمانی ها و هم آنگونه که هر کشور صنعتی و برآوازه برده است و باز اینجا است که مطلب به مضامین آموزشی ما در یک طرف و کیفیت دریافت های ما از دیگران در جهت دیگر ربط پیدا می کند.

به عبارت دیگر فرزندان ما چنان آمادگی داشته باشند که به تولید دل خوش نکنند بلکه یافته های خویشان را با مشخصات دنیای ایرانی خویش منطبق سازند.

ما در راه استقرار یک نظم اقتصادی توانگر برای کشاورزی خود نیز باید ارزش و اهمیت موضوعی بسیار مهم و درجه اول قابل توجه. ولی در اینجا یک نکته را نباید از یاد برد که برخلاف پندهای دیگران، در گذشته که

همواره به ما به اصطلاح خود می آموختند. بلابادا روی به صنعت کنید، شما مردمی کشاورز هستید! کشور ما به دلیل واقع شدن در یک منطقه خشک، بدلیل محدود بودن نزولات باران و کمبود زمین های قابل زراعت اصولاً نمی تواند یک کشور صد درصد کشاورزی باشد. مهم است که بدانیم با افزایش جمعیت و توسعه صنعتی روز بروز نیاز ما به آب، بیشتر و بیشتر می شود. در اینجا نمی خواهیم وارد بررسیهای شوم که در کشور ما درباره کمبود اصول آب انجام گرفته است فقط به تریک پژوهشی اشاره می کنیم که مفید همه معناهاست این پژوهشی که ثابت می کند اگر ما از همه امکانات زراعی خود بهره مند شویم. اگر آخرین شیوه های تولیدی را بکار آوریم. تازه خواهیم توانست به یک (خود کفایی نسبی) دست یابیم بهر تقدیر در راه رسیدن باین مقصود نیز ما باید از برترین تکنولوژیها بهره مند شویم و از هر قطره آب که برداریم بیشترین استفاده را بکنیم. تمام زمینهای قابل کشت را به زیر کشت بیاوریم و تنها به زمینهای آماده و مستعد بسنده نشویم.

آنچه گفته شد همه بجای خود صحیح باشد و مورد نیاز و اجتناب ناپذیر ولی واقعیت اینست اگر در عالم پندار همه عوامل مادی را فراهم سازیم و بر بینه عظیم این سرزمین قرار دهیم، ولی به اساسی ترین عنصر تولید و گردش چرخها، یعنی نیروی کار انسانها دسترسی نداشته باشیم همانند آنست که بهیچ نرسیده ایم. اینجاست که جنبش می نماید بهتر است آن ضرب الفشل معروف و قدیمی را که می گوید (همه راهها به رم ختم میشود) به این عبارت بدل سازیم که (همه راهها به انسان منتهی می شود) نیاز عمده ما به انسانهای کار داران، مشکل گشا، ماهر و متخصص همانا اصلی ترین حاجت هاست. این ثروت های کلان زیر زمینی - آبها - این انبوه کارخانه ها و مؤسسه های تولیدی که در خارج آنهم بدست انسان ساخته شده و بشکوه ما رسیده اند برای ما ارزشی نخواهند داشت مگر آنکه این هدف را بپذیریم. (باید بدست ایرانی و برای ایرانی بگردند و بکار آیند) ما برای تحقق هدف یک اقتصاد مولد و همیشه نیرومند و پیوسته خلاق، بدستها و مغزهای کاشف و خالق و مبتکر ایرانی احتیاج داریم. به مردمی که خوب آموخته اند و بسیار تجربه کرده اند چندانکه می توانند آفریننده تکنولوژی ایرانی باشند.

حالا کمی اندیشه کنیم به بینیم آیا این مهارت و تخصص و آزمودگی و تجربه بخودی خود می تواند ما را افتخار کنند قطعاً همه در پی این تأمل بدین پاسخ خواهیم رسید که نه. در خواهیم یافت که هرگاه این مهارت ها و تخصص ها و تجربه ها و آزمودگی ها با عاطفه و وطنخواهی و شاهدوستی و عشق به این مرز و بوم آریایی از یکطرف و احساس مسئولیت روحیه مشارکت و نقش پذیری به کمال بیا میرزند دیگر هیچ مسئله ای در میان نیست تردیدی نداریم که وجود هر فرزند ایرانی سرشار از وطن دوستی و شاه پرستی و نماینده افتخار به هویت ایرانی است و همین خصلت جاویدان بوده که هستی ما را در درازنای یک تاریخ بر خادده و پر نشیب و فراز جراست کرده است و لذا رسالت نظم آموزش و پرورش ما و رسالت هر وسیله ای که وظیفه - ارشاد و روشنگری در جامعه ما را پذیرفته است که با اعتدالی هر چه بیشتر این روحیه و بحکم همین احساس و عاطفه، فرزندان وطن را به سوی علوم و فنون امروزی سوق دهند و خلاصه این اصل بر سر لوحه برنامه هر کودک، هر نوجوان و جوان اجمالاً بردستور عمل هر ایرانی در موضوع و مرتبه حکم کند. که شرط وطن پرستی صحیحانه، کار کردن، معلومات بیشتر یافتن و قدرت گره گشایی پیدا کردن است کارگری که در پشت چرخهای کارخانه فعالیت می کند. کارگری که امروز یک تولید کننده صرف نیست بلکه سهم در تولید است.

کشاورزی که به کشت مشغول است. کشاورزی که زمین و آب از آن اوست و سازنده سر ثروت او خود اوست. زن ایرانی که از قید نظامات پوسیده قرون وسطایی رسته و حقوق اجتماعی و سیاسی خود دست یافته است. معلمی که حرفه مقدس روشنگری را برگزیده. محصلی که به تعلیم برخاسته، پیشه ور و بازرگان و صاحب صنعتی که از برترین شرایط شکفتن یعنی امنیت، ثبات سیاسی، صلح و امکانات بی سابقه مادی و معنوی برخوردار است. هر یک بحکم عاطفه و وطنخواهی و بحکم مصالح ملی و شخصی و بحکم نیازهای امروز و فردای میهن وظیفه دار است که با بصیرت کار کند و فعالیت خود را با مهارت و دانش غنا بخشد.

مطلب اساسی اینست که اقتصاد و طبعاً اجتماع فردی ما منحصرأ بر کیفیت و خلاقیت فرد فرد ما و فرزندان ما متکی است. ما آیندگان باید به چنان قدرت آفرینش دست یابیم اگر روزی قطره ای نفت در جاها و ذخایر خود داشتیم و از آهن و مس و ذغال و چه وجه، از این دست بهره مندیم - یک تروپ - تروسی که روان ناپذیر است

ما را در فراخنای زیست جهانی مان سر بلند و نیرومند همچنان حفظ خواهد کرد. و اما این ثروت سوی کار خلاقیت، سوی تصمیم به خدمت و احساس مسئولیت و علاقه بدین آب و خاک و عشق به شاه چه می تواند باشد؟ این هرگز هدف دور از واقعیت نیست، ملت هایی را می شناسیم که با این انبوه ثروتهای زیر زمینی روبرو نبوده اند ولی به اعتبار کار و قدرت آفرینش خود را در صف قدرتهای مسلم گیتی جای داده اند. از این گذشته چند بار در قلمرو حوادث به ویرانی مطلق رسیده ولی هر بار با همان پشتوانه کار و احساس مسئولیت و خلاقیت نیرومندتر و غنی تر از گذشته و گذشته ها قد علم کرده اند.

حال چه داعی داریم ما که از یک فرهنگ و پشتوانه دیرینه سال، آفرینش و نوآوری بهره مندیم چنین نباشیم. ما که وقتی دست برگزیننه گرانمایه اندوخته های ذهنی و فرهنگی خود می بریم یادداشت های بسیار گونه گون و پر قدر زندگی می یابیم که: دانایی را سرمایه توانایی - علم بی عمل را چون نقش بر حجر - جان نادان را همانند تن مرده تبلیغ کرده اند. ما با یک میراث عظیم تمدن ساز روبرویم. بی گفتگو می توانیم بآدرک روح زمان و رسالت های خود در سلک همان مردمی باشیم که بر کار و مسئولیت و آگاهی تکیه کرده و در سراپدی زندگی برنده قاطع بوده اند.

خاصه که امروز فضای آمادهی رستاخیز - امکانات بی حد و حصر مشارکت و پیش از پیش از همه، الهام و تعلیم فرماندهی توانا و راهیاب و عاقبت اندیش و فرد ساز فراروی ماست. و اما شاید در این میان فرایض جامعه ای که وظیفه انسان سازی را برگزیده است بیش از دیگر گروه های جامعه، سنگین و تعیین کننده باشد. زیرا اگر بگویم میان سالان و کلان سالان هر قالبی که باید بگیرند، گرفته اند. فرزندان ما کودکان و جوانان و نوجوانان ما می باید در کنار وظایف امروزی و چشم انداز فردایی که یکسره در دست آنها خواهد بود چنان نیرویی پذیرند که تکیه گاه (ایران همیشه آباد و پیوسته نیرومند) شوند (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر فروزین بفرمائید.
دکتر فروزین - ریاست محترم مجلس شورای ملی همکاران محترم بوزش میطلبم که دیرگاه بعرض مطالبی می بردارم که احياناً ممکن است باعث خستگی شما بشود برای بررسی، بودجه ای که دولت جناب دکتر آموزگار مجلس شورای ملی تقدیم کرده است راه های گوناگونی وجود دارد بظاهر میتوان خود بودجه را چنین

تعریف کرد بودجه عبارت است از پیش بینی درآمدها و هزینه های دولت ، برای رسیدن به هدف های اقتصادی ، اجتماعی و صنعتی در آن سال . اما من بودجه را بگونه ای دیگر تعریف میکنم از آنجائی که پزشک هستم و سابقا در کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی بوده ام و انجام وظیفه کرده ام تصور میکنم بودجه باید دیگر خواصی جز آنچه که ظاهر آن قانونا تعریف بودجه است داشته باشد . عقیده من بودجه یک کمپلکس جاندار شبهه بورجاندار دیگری مثلا انسان است یک انسان دارای هدف است یک انسان در زندگی مسیر دارد موفقیت دارد یک انسان شکست دارد یک انسان از شرایط نامساعد اطراف متأثر میشود یک بودجه هم دارای همین خواص است بودجه دارای هدف است در هدف بودجه است که در پایان آنسال معلوم میشود یکجا میرسد بودجه دارای مسیرات مانند همان انسان زنده که عرض کردم یعنی بودجه حیات دارد زندگی دارد وزنده است بودجه مسیر دارد برای اینکه نقطه شروعش مشخص است و نقطه پایانش معلوم ، بودجه دارای موفقیت است اگر تمام پیش بینی هایی که برای بودجه شده است انجام شود بودجه موفق است و احيانا خدای فاکرده مانند آن انسانی که عرض کردم ممکن است با شکست روبرو شود ، اگر هدفیائی که در بودجه پیش بینی شده است به مرحله اجرا در نیاید و بالاخره بودجه ممکن است تحت تاثیر شرایط نامساعد قرار بگیرد و با موفقیت روبرو نشود ، بنابراین منبیینم که بودجه مثل هر موجودی هر کمپلکس جاندار حساس است و حیات دارد و باید دقت در تعیین آن داشته باشد و حیات دارد و باید یک شریک را تعیین میکند تفاوت بسیار دارد اگر من آنچه را تعریف کردم انسان معتمد شدیم باید بدیزیم برای اینکه انسانی در زندگی موفق بشود ممکن نیست بتواند تمام کارها را خودش انجام بدهد آیا در قرن بیستم در چنین برهه ای از زمان ممکن است انسان برای خود کفش بدوزد ، ممکن است انسانی برای خود پارچه ببافد و از آن پارچه لباس بدوزد ، برای خود تریچ بکارد ، گندم بکارد ، آن تریچ را با سیاب ببرد و آرد کند یعنی انجام تمام کارهای روزمره زندگی برای موفقیت یک انسان از دست همان انسان برنماید . به همین جهت برای اینکه انسان موفق شود لازم است همه با او همکاری کنند . یک انسان به تنهایی نمیتواند مستقل از جامعه ای که در آن است با پیروزی روبرو شود . و یک بودجه هم نمیتواند باین عنوان که دولتی با ۲۴

وزیر و یا چند دستگاه دولتی آنرا نوشته اند بدون اینکه تمام افراد ملت ایران که در این آب و خاک زندگی میکنند همکاری داشته باشند به هدف برسد برای اینکه بودجه هدفش برآورده شود هر یک از افراد ملت ایران موظف است برای رسیدن به هدف های بودجه همکاری کند این وظیفه مهمی است آن کارگری که در کارخانه کار میکند آن کارمندی که در اداره کار میکند آن زنی که در خانه انجام وظیفه میکند و آن دانش آموز و دانشجویی که در مدرسه و دانشگاه درس میخواند برای موفقیت بودجه همه باید کوشش نمایند و تنها نباید از ۲۳ - ۲۴ وزیر انتظار داشت که آنها کار کنند و ما ناظر و شاهد پیروزی قطعی یک بودجه باشیم این عملی نیست بودجه متعلق بملکت است و دولت قسمتی از ملت است و در موفقیت دولت همه ملت سهم دارند در پیروزی بودجه هم همه ملت سهم دارند و باید بیاری او بیایند و مسئولیت بپذیرند و کار و کوشش کنند دولت عزیزم آقای مهندس ظفری بهنگام بحث پیرامون بودجه مطلبی گفتند اضافه کردند که در تاریخ گذشته یک ملت باید دقت فراوان کرد اینها برگ های زرین گذشته آن ملت است به همین جهت هم من بودجه آقای دکتر آموزگار را از این دید مورد بررسی قرار میدهم و بعد وارد آینده میشوم در گذشته کمی دور در سال ۱۲۹۹ شمسی زمانی که رضاشاه کبیر قیام کرد در شرایطی که از ایران فقط نیمی باقی بود و در اطراف و اکناف ایسرا ن صولت الدوله ها و ضارم الدوله ها و والی پشکوه و در آذربایجان سمیتو و درگیلان میرزا کوچک خان و در گرگان ایل ترا که و در سازندران سالارمویید و در کاشان نایب حسین ناشی و نقاط دیگر یک تعداد گردنکشان برای خودشان دولت تشکیل داده بودند حتی در همین ورامین حسین خان باصری باگیری میکرد و از دولت مرکزی جز نامی باقی نبوده قیام بزرگ رضاشاه کبیر واقع شد و ایران را بهم پیوست و این بهم پیوستگی فعلی مدیون شخص رضاشاه کبیر است و اگر این رادمرد تاریخ ایران دیر اقدام کرده بود الان مثل خیلی از کشورهای دنیا جز نامی در تاریخ وجود نداشت و مثل بعضی از کشورهای فعلی جهان فقط نامی ظاهری از ما باقی مانده بود و بقول خواجه عبدالله انصاری نامی است زمن برمن و باقی همه اوست که خوب درک میکنند هیچکدام از « او چیست ؟ خوشبختانه قیام رضا شاه کبیر این بهم پیوستگی را بوجود آورد و نشان در شانزده سال

سلطنت خود زحمات بسیاری کشیدند و مملکت را از نقطه ای سیاه به نقطه ای سفید درخشان رسانیدند ولی متأسفانه در سوم شهریور ۱۳۲۰ قدم های کثیف سربازان اجنبی مرزهای پاک و صداقت و صفای ما را آورده کرده مانند دزدان ناجوانمردانه و نیمه شب بدون اعلام جنگ بمایشیخون زدند و شکافتند سینه امثال بایندهارا و تربت مقدس میهن را بقدم کثیف خود آوردند وجه کارها که نکردند ملت ایران را درهم شکستند و گندم های ایران را بر روی هم انباشتند و سوزاندند تا در مملکت قحطی ایجاد شود افرادی را برای خرید کوبن های قند و شکر و پارچه در بازارها رها کردند و برای مایحتاج مردم بازار سیاه بوجود آوردند و برای اولین بار بعنوان یک پزشک و با کمال تأسف باید اعلام کنم که تعدا تیفوس را در میان مردم ایران رواج دادند تا این ملت را بیمار کنند و با کمبود دارو روبرو سازند آنوقت یک کیسه گندم که بایران میدادند نیم برداری میکردند و شب در سینماها میدیدیم که در نیمه های خبری اعلام میکردند اخبار موثقی و گلچین از انگلستان خبر میدهد که یک کیسه گندم بایران دادند در حالیکه گندم محصول ایران را در صحرای انباشته و سوزاندند (مظهري - بخاطر اینکه ما نقطه مقاومت نداشتیم و تسلیم شده بودیم) متأسفانه استعمار سرخ و سیاه باهم شریک شدند و حزب خائنی بنام حزب توده وجود آوردند که با نهایت بی شرمی و وقاحت بجای کس زهر مملکت بر روی دیوارهای متعلق باین کشور عبور دیر کل یک حزب خارجی را نصب میکردند و تماماً تنگ بر آنها و بر این قهیل افراد که عضویت این چنین اجزائی می پیوندند و متأسفانه در اثر حمایت اغیار و ضعف دولت های وقت در فرهنگ مانفوذ کردند در میان کارگران سوز کردند و در بین کارمندان و ارتش نفوذ کردند و دیدید که چه ها کردند و وقاحت را بجائی رساندند که مردم را شعب حزب سیردند و آنها را محاکمه و مجازات میکردند و کارمندان و مأمورین دولت را به تمرد و خیانت تشویق نمودند تا بجائی که پسر خاله قلابی و کثیف این حزب هم فرقه دمکرات آذربایجان هم ایجاد شد و برای تجزیه آذربایجان از خاک وطن اقدام کردند و با حمایت دولت برای تجزیه ایران اقدام میکردند در چنان روزهایی که چیز از هم گسیخته بود ، دولت ها فوق العاده ضعیف بودند ، اسناد وزارت خارجه انگلستان را باید بخوانید که آنها بسیاری از دولت ها میآمدند و میرفتند ، در مجلس که شما نمایندگان اصل و حق ملت ایران امروز

روی این صندلیها نشسته اید هر یک در سفارت خانه ها سهمیه داشتند و در چنین روزهایی بود که محمد رضاشاه پهلوی فرزند بیرومند ملت ایران قیام کرد و استقلال وطن را حفظ کرد و ایران استقلال فعلی خود را مدیون شخص محمدرضاشاه پهلوی میدانم چه اگر دیر اقدام کرده بود وطن ما نیز بجای دیگری رفته بود که خیلی هارفته اند ، حزب خائنی و منحله توده در زمانی که ملت ایران یکپارچه و متحد و با حمایت عمیق رهبر ایران برای ملی کردن نفت قیام کرده بود بخاطر آنکه نیمی از حزب متعلق به استعمار سیاه بود می کوشید که امتیاز نفت جنوب لغو بشود تا در دادگاههای بین المللی بعنوان لغو بکطرفه قرارداد ایران محکوم شود ولی خوشبختانه ایران موفق شد بعدها با رهبری و حمایت و هدایت شاهنشاه ایران حقوق ملت ایران کاملاً از کسر سیوم نفتی استیفا شد و امروز ایران مالک معادن نفت و گاز خویش است و بهر میزان و بهر مقدار که بخواهد استخراج می کند ، اما استعمار با زهم ساکت نشست ، استعمار با کمال تأسف در بسیاری از کشورهای جهان مثل ایران دست یک عمل مخصوص زد که هنوز هم ادامه دارد و آن ایجاد اترانسینونال تروریسم است و آن عبارت است از توسعه اترانسینونالیزم از طریق تروریسم ، ایجاد تفرقه بین کشورهای همسایه و ایجاد تفاق و دورویی بین ملتها و بالاخره منزلیزل کردن افراد ملت در درون آن ملت و مارکسیسم اسلامی پدیده ای است از همین اترانسینونالیزم (مظهري - مارکسیسم اصلاً نمی تواند اسلامی باشد) با کمال تأسف تحت این عنوان ، عنوان مجعول به کارهای ناصواب دست بیزند در حالی که در کتاب مانیفست می بینیم که دین را انیون توده ها می شمارد و اگر آنها که میگویند ما مسلمانیم باید گفته رسول خدا محمدا قبول کنند که دهها بار این مسأله را گفته است برای آنکه مسلمانان را بچنگ بادشمنان خویش تشویق کند و در ضمن نامردانه و خنجر از عقب زدن و ترور کردن را محکوم نماید . حضرت محمد میفرماید «الاسلام قیدالفتک» اسلام با تروریسم موافق نیست ، پس چگونه است که به گفته برگزیده خدا احترام نمی کنند و مخفیانه و یا در ملا عام مردم را به گلوله می بندند و افراد را می کشند ، تحت نوای عمان اسلامی که دین و پیام آن معاتب راکفته است (مظهري - آبی د کتر مسلمان اینکارها را نمی کند و مسلمان مارکسیست نیست) ما باید بدیندیشیم که در برابر سیاست نامردانه بیگانه چه ترفندی از ایران حمایت می کند ، ما چه قدرتی داریم ،

ما چگونه توانسته ایم روی پای خود با ستم و این ضربات نامردانه استعمار را با رنگ سرخ و سیاه یکی بعد از دیگری تحمل کنیم و استوار همچون کوه از جاتکان نخوریم ، این نیروی معنوی اتحاد عظیم و مقدسی است که بین تک تک افراد ملت ایران با شخص شاهنشاه بسته شده است و تا پایان زندگی هریرانی تازمانی که در پهنه عالم وجود دارد چنین اتحادی در ضمیرش لایزال باقی خواهد ماند ، همین اتحاد است که بزرگترین محافظ و سرب محافظین ایران در برابر دسایس اغیار و بیگانگان و استعمار گران است ، بقول عشقی :

خاکم به سر زغصه بسر خاک اگر کنم

خاک وطن که رفت چه خاکی بسر کنم ؟ آنچه مسلم است هریرانی با انصاف که همه ایرانیان با انصاف هستند و آنها که انصاف ندارند و در خارج یا داخل دانسته یا ندانسته علیه منافع وطن اقدام می کنند فقط شناسنامه ایرانی دارند و نوکر اغیار هستند و نمی دانند که دسایس آنها خشی میشود میداند که مادر مملکت نیروغای معنوی فراوانی داریم نه حافظ مملکت است عشق به ائمه اطهار ، اینجا پایگاه و مظهر جلی مذهب شیعه است در اینجا حضرت امام رضا وجود دارد و بزرگترین نیرو دهنده قوا هم یعنی به تک تک افراد ملت ایران است نه هروقت مشکلی پیدا می کنند وقتی با خلوص نیت بدرگاه بارگاه رضوی نیازمند میشوند محال است نیازشان برآورده نشود (احسنت) ، این مردم به حضرت حسین عشق میورزند که نمونه ای از رشادت بر علیه همان افرادی بود که با زماندگان نشان امروز علیه ایران نابخردانه چنین قدمهای ناموزونی برمیدارند ولی سبیل و مظهر این عشق و علاقه مذهبی ملت ایران به ائمه اطهار و حضرت حسین و حضرت علی و امام رضا شخص اعلی حضرت محمد رضا شاه پهلوی بوده است و می بینیم که در کتاب خود مینویسند چه شیها که تا صبح بدرگاه خدای خود رازو نیاز کردم و با او در میان نهادم که چه کنم تا این مشکل را حل کنم و ملت ایراف را بسوی هدف مقدسش راهنما باشم و هدایت کنم و موفق شوم هروقت با مشکلی روبرو میشوم وقتی بسوی بارگاه حضرت ثامن الائمه میرویم امکان ندارد که دست خالی بازگردیم آنچه مسلم است همه دیده ایم و تجربه کرده ایم و شاهد بوده ایم که هر سال دربار تمام اعیاد مذهبی را بیش از هر کس جشن میگیرند و در سوگواریهای مذهبی متعصب تر از هر مسلمانی سوگواری می کنند ، برای نگهداشتن افتادگان و درماندگان و بیماران شخص شاهنشاه و سهامو و خانواده پادشاه از

جیب خود هزاران هزار میلیون ریال خرج کرده اند و خواهند کرد آیا این همان نیست که در دین مبین اسلام گفته است ، این همان احسان نیست که در بیانی مذهب ما پیش بینی شده است که هر مسلمانی باید دستگیر افتادگان و ضعفا باشد آیا این جز آن است که شاهنشاه به بیانی مذهبی عمیقاً عشق میورزند ، از ما چه در داخل مملکت و چه در خارج مملکت و چه در روزنامه ها و چه رادیو می پرسند که در این ۱۵ سال گذشته انقلاب چه کرده است ، برای آنکه ما بدانیم چه کرده ایم

باید توجه کنیم از کجا شروع کرده ایم ، آنوقت می توانیم بگوئیم حالا در کجا هستیم ، آیا فراموش کرده ایم که روزی برای آب آشامیدنی لازم تا نیمه های شب کنار جویهای آب خیابان بنشینیم تا نوبت آب منزلمان برسد و وقتی آب باب انبار میرفت باز بیخن خاک زغال و آهک و نمک و خاک شیر و خیلی از مواد دیگر در آن ، این آب را مدتی در آن نگهداریم و بعد از مدتی این آب تبدیل به آبگوش می شد و در آنها مقادیر زیادی خاکی خشی ایجاد میشد که برای استفاده از آن لازم بود جلو تلمبه پارچه به بندیم که این جانوران و موجودات این طرف پارچه بمانند تا بتوانیم آب بنوشیم ، آیا ما فراموش کرده ایم که ما در آن زبان برای پیدا کردن ساده ترین دارو ها چقدر در اشکال بوده ایم در حالیکه امروز به شهادت وزیر بهداشتی هر سال ما در مملکت ۳ میلیارد تومان برای دارو خرج میکنیم و ما دیدیم که قبلاً چه مشکلاتی داشتیم و در چه تنگناهایی قرار داشتیم ، معدودی از شهرها برق داشتند و بیمارستان داشتند ، فقط تهران دانشگاه داشت و خیلی از چیزهایی که امروز هست آن روز نبود در طول انقلاب فقط ۵۳ هزار پروژه بزرگ انجام شده است و در حال حاضر ۷۵۰ طرح شامل چهارمیلیون پروژه در دست اجرا است و این باعث افتخار ایران است شاید گفته شود و گفته میشود که بعضی از این پروژه ها موفق بوده است آری وقتی شماع ۱ هزار پروژه را با هم در کشوری که یک میلیون و ششصد و چهل و هشت هزار کیلومتر مربع وسعت دارد آنهم بصورت پراکنده اجرا می کنید اگر ده درصد آن باشکست روبرو شود و حتی اگر ده درصد آن باشکست روبرو شود ۷۰۰ پروژه شکست خورده داریم ، بنابراین امکان ندارد که این پروژه ها با موفقیت انجام شود و این مسئله در هر جای دنیا هست اما ما برای اینکه درک کنیم چرا با بعضی از مشکلات و سختیها روبرو هستیم من مجبورم با استفاده از یک قانون فیزیکی یعنی قانون ماشن و ماشین یعنی باورم یک

اتومبیل که در گوشه خیابان ایستاده است تا زمانیکه توقف کرده بنزین نمی خواهد ، راننده نمی خواهد ، جکش برق و دلكو نمی خواهد ، روغن موتور و آب و باطری و تسمه پروانه تمیخواهد ولی بعضی اینکه موتور روشن شد همه اینها را می خواهد و راهم می رود و هر چقدر سرعت حرکت این اتومبیل به جلو بیشتر شود مشکلاتی که برای اتومبیل در حالت حرکت است بیشتر میگردد و مصرف بنزین بیشتر میشود فرسایش لاستیک بیشتر می شود ، به موتور بیشتر فشار می آید و با خطرات بیشتری مواجه می شود و بالاتر از همه همان قانون میگوید هر چه قدر سرعت اتومبیل بیشتر می شود قدرت مقاومت در برابرش بیشتر می شود و این از نظر فیزیکی در اجتماع و در همه سطوح مملکت و تمام دنیا صدق می کند ، هر چقدر سرعت حرکت ملتی به جلو بیشتر می شود ، مقاومت در برابر آن پیشرفت و حرکت زیادتر می شود ، و این یک قانون فیزیکی است و لایتغیر ، بنابراین ما در پیشرفت جلو و حرکت به جلو نمایی توانیم انتظار داشته باشیم که هزاران هزار پروژه را انجام بدهیم و با هیچگونه مقاومتی و تنگنایی و بقول آقای مظهری تشادنا و روبرو نشویم ، و دچار مشکلات هم نشویم تنها در سال ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ رشد اعتبارات عمرانی کشور از ۲۲ درصد به ۱۱۶ درصد افزایش یافته است و حجم اسکناس از ۲۹ درصد به ۵۷ درصد رسید بدین ترتیب مسلم است وقتی ما در یکسال ۵۰۰ درصد اعتبارات عمرانی مملکت را زیاد می کنیم و چنین حجمی از اسکناس وارد بازار می نماییم کمبود هم بوجود می آید مصالح ساختمانی رای طرحهایی که جهت انجام این پروژه ها لازم است کمتر می شود (تجدد) - اگر در مقابلش تولید باشد کمتر می شود) جناب دکتر تجدد من دوست ندارم از این حجم خارج شوم شما بفرمائید چگونه ممکن است که کسالت دولت بیاید اینجا بودجه عمرانی اش را ۵۰۰ درصد ببرد و همان روز هم کارخانه های سیمان و آهن و آجر و سیمه درست کنی و سیم درست کنی بوجود بیآوریم درست نیست آقای دکتر ، بجای اینکه ما بیاییم سیمان را بدهیم یک چیز موقتی درست کنیم با مطلقاً جای را برای تأسیسات زیربنایی این کارخانه ها خرج کنیم ولی آیا همین انجام کارهای زیربنایی آهن خواهد ، سیمان نمی خواهد ، آجر نمی خواهد کارگر نخواهد ، مهندس نمی خواهد ؟

نایب رئیس - آقای دکتر بحث نکند صحبتتان را بفرمائید دکتر تجدد در حال مابوسی چنان اسباب غلبی را وارد بازار

میکنیم مسلماً دستمزد زیاد می شود و بطور قطع یکسلسله از کارهای عمرانی با موفقیت انجام می شود و معدودی هم موفقیت ندارد و بعضی ها موفقیتش متوسط است ولی آنچه معتقد هستم و مسلم شما تردید می کنید این است که برای بحث در مورد تمام این پروژه های عمرانی برای من خیلی مشکل است که هم به همه صحبت های این لاین دستان عزیزم گوش بدهم و هم جواب آنها را بدهم ، آنچه که مورد علاقه و عقیده ام است و شما هم تأیید می کنید آنست که برای انجام این پروژه های عمرانی یعنی حمام ، مدرسه و بل و درمانگاه و بیمارستان و سایر پروژه های دیگر باید همراه با عشق عمیق بوطن باشد ، باید سازنده آن ، بنیانکار آن ، مشاور آن ، و ناظر آن همه و همه با احساس عشق عمیق بوطن مقدس آنچه را که قبول می کنند بیایان برسانند و گر نه امکان ندارد اگر چنین عشقی در نهاد افرادی که سازنده و اجرا کننده این پروژه ها هستند نباشد ، کارها با اصالت پایان نخواهد گرفت .

(اسفندیاری - بعضی ها هم پول دوست دارند و هم وطن را) .
(مظهری - گفت : آنچه پایت می نشود آنم آرزوست) .
ما درباره عمران روستاها چه کرده ایم این همان سوالی بود که در ابتدای سخن گفتیم در این ۱۵ سال ما بسیاری از پروژه ها و طرحهای عمرانی را که بصورت ایده آل برای حوزه انتخابیه خودمان در سرمی پروراندیم ما در ابتدا با انجام رسانیده ایم پیش خودمان فکر کردیم که آیا دولت برای انجام این طرحها و پروژه های عمرانی پیش بینی های لازم را کرده است ، ما در طول برنامه پنجم ۲۰۶ کیلومتر جاده روستائی ساخته ایم و سال آینده هم ۱۰ هزار کیلومتر راه روستائی خواهیم ساخت (دکتر منتظری - از راههای قبلی ابری نیست) جناب رئیس بن امر فرمودند که به سؤاها جواب ندهم ، بهر حال دولت برایش مشکل است که رأساً تمام این راهها را نگهداری کند ، نگهداری راه روستائی باید با خود روستائیان باشد ما با صرف ۹۰۰ میلیون تومان در سال آینده به دو هزار روستا برق خواهیم داد و دره سال گذشته هم سه هزار روستا از برق استفاده کرده اند البته نمی گوئیم که برنامه پنجساله در این مورد کوتاهی داشته بلکه برعکس پروژه های بزرگتری در پیش داشته است مانده کارخانه ذوب آهن داشته و هزاران پروژه های کارخانه های سیمان ، کارخانه های برون عظیم عمرانی

بزرگ دیگر و همراه آن طرح های زیربنایی این پیشرفتها و کارها هم انجام شده است و اسامی هم دولت در این مورد همان اولیوی را که ما احساس می کردیم و آرزو می کردیم یعنی برق روستاها و عمران روستاها را در برنامه و بودجه اعتبارش را پیش بینی کرده است (مظهوری - برق زیادی هم که نداریم برونجا بدهیم) راجع به مهاجرت روستائیان هم به شهرها بحث شد که آیا صلاح است که روستائیان به شهرها مراجعت نکنند یا نکنند، میدانید که درآمد ناخالص ملی ما هفتاد میلیارد دلار است که از این هفتاد میلیارد دلار ده میلیارد دلار را ۵۹۱۸۹ هزار روستای مملکت تولید می کند و ۶۰ میلیارد دلار دیگر در بقیه شهرهای مملکت یعنی ۵۲ درصد از جمعیت که در روستاها سکن دارند از ده میلیارد دلار درآمد ناخالص ملی و ۸ درصد از بقیه جمعیت از ۶۰ میلیارد دلار استفاده می کنند و این تبعیض است و نباید بگذاریم که این تبعیض ادامه پیدا کند و شاید آن دسته ای که سهم کمتری داشته از این دست که سهم بیشتری دارند بهره بگیرند و از سهم آنها بهره مند شوند و این نمی شود مگر با ادامه مهاجرت حساب شده و رشد منطقی، اما این رشد منطقی چه میزان است. آیا اصلاح است که هر چه روستائی است کوچ بدهیم به شهرها؟ آری، روستائیان ما در سال نزدیک به ۵۰ هزار نفر جمعیت اضافی پیدا می کنند، آیا باید این ۵۰ هزار که سالانه اضافه می شود در دل روستاها نگاهداریم و نگذاریم که شهرها بیایند و مهارت های فنی کشاورزی بیاموزند و بعد با استفاده از این مهارت با مهارت بیشتری به کشاورزی صنعتی و سنتی بپردازند، نه ما مجبور هستیم دلیل آنکه زمینهای ما محدود است، میگویند ما ده میلیون هکتار زمین کشاورزی داریم که این رقم زمین آبی با آیش و زمین دیم است زمین آبی فعلی کشاورزی ما بیش از ۴ میلیون هکتار نیست، بنابراین امکان ندارد ما بتوانیم جمعیت فزاینده روستاها را در این زمین محدود نگاهداریم که بعد فقط در قالب همین زمین بکار بردارند و وارد کشاورزی صنعتی نشوند، اینها باید بشهرها بروند اما کدام شهرها، ما ۴۴ شهر داریم و از این ۴۴ شهر ۱۶۲ شهر آن مرکز استانداری یا فرمانداری است بنابراین ۲۸۶ شهر مثل شهر اوشان ما سه چهارم هزار جمعیت بیشتر ندارند، شهر هستند و شهرداری دارند و قلمرو این را دارند که مجموعه ای از جمعیت را

در بر بگیرند و زمینهای کشاورزی که اطرافشان هست و دارای جمعیت زیادی هست جذب خود کنند ما باید این جمعیت روستائی اضافه را بنوی این نوع شهرها بکشانیم و در جوار این نوع شهرها مدارس صنعتی و صناعی که با کشاورزی سروکار دارد ایجاد کنیم و با این طریق نه اینها را محکوم کرده ایم که در محدوده ای از زمین فقط کار کشاورزی کرده و درده باقی بمانند و هم بگسترش این نوع شهرها که جای گسترش دارند کمک کرده ایم.

نایب رئیس - آقای مظهوری شما نمی فرمایید چایی میل کنید. (خنده نمایندگان)

دکتر تعداد - گفته شد که آیا ما جلوی تنظیم خانواده را رها کنیم و بگذاریم رشد جمعیت هر قدر می خواهد بشود من بعنوان یک پزشک مخالف هستم و دلیل این است که در حال حاضر مملکت ما در سال یک میلیون به جمعیتش اضافه میشود و مادر برآوردی که در برنامه پنجم کردیم متوجه شدیم که ۷۲ هزار نیروی کاری که داریم و این همان نیروی کاری است که از خارج وارد کرده ایم و اگر بهداشت و تنظیم خانواده را آزاد می گذاشتیم که این ۷۲ هزار شغل و یا کارگر و دربرگیرنده شغل بوجود بیاید آنوقت فراموش کرده ایم که ۵ درصد از جمعیتمان زیر ۱۶ سال است و دوسال دیگر ۱۸ ساله و بالغ میشوند و می توانند وارد بازار کار بشوند و عهده دار شغل باشند و در چنین روزی می توانیم نیروی کارگری موقت را که از خارج وارد کرده ایم بخارج باز بفرستیم و از نیروی فعال خودمان استفاده کنیم بنابراین صلاح نیست که بگذاریم جمعیت ماهر قوسی که بخواهد طی کند باید کنترل شود بخصوص آنکه منابع غذایی ما محدود است مادر ایران ۴۰۰ میلیارد متر مکعب بارندگی و برف داریم از این ۴۰۰ میلیارد ۲۴۰ میلیاردش تبخیر میشود ۶۰ میلیارد دیگرش در زمین فرو میرود و ۱۰۰ میلیارد روی زمین جازی میشود و اگر ما از ۱۲۷ هزار چشمه و قنات و ۱۰۴ سد که زده ایم استفاده کنیم فقط ۶۰ میلیارد لیتر میکعب آب قابل بهره برداری در دسترسمان قرار میگردد پس آب ما محدود است و بارندگی ایران ۲۴۰ میلیارد است در حالیکه متوسط بارندگی جهان ۸۶۰ میلیارد است پس متوسط بارندگی ایران ۱/۳ متوسط بارندگی جهانی است یعنی ما نمیتوانیم بگذاریم جمعیت ما بی حساب اضافه شود و باید در آن کنترل می باشد ما باید بکارگران خودمان بفرزندان روستائی خودمان مهارت فنی مخصوص مهارت فنی کشاورزی را بیاموزیم برای اینکه

خواهیم و آرزو کنیم که روزی این مهارت فنی بیای مهارت فنی کشورهای پیشرفته مثل آلمان و هلند و کانادا برسد و اما راجع به کشاورزی آیا ما باید کشاورزی سنتی را رها کنیم؟ نه متأسفانه زمانی رها شده بود ولی من شخصاً مخالفم نباید طبق کشاورزی را ندیده بگیریم چون در کشاورزی سنتی خصوصاً هست که در کشاورزی صنعتی نیست و کشاورزیکه برای زمین خودش صبح زود بعد از خواندن نماز خانه را ترک می کند ساعت دار نمی شناسد و پان زمان که خورشید در س افق پنهان شود کار می کند و کوشش میکند و بیل می زند و به زمین کود میدهد فرزندانیش زنش و برادرانش همراه او هستند و با هم تارمی کنند و در اینجا خیلی از هزینه های سربار در کشاورزی صنعتی وجود ندارد یعنی کشاورزی با عشق شروع می شود و با عشق ادامه پیدا می کند و با عشق محصولش برداشته می شود بنابراین ما باید به کشاورزی سنتی ارج بنهیم در برنامه دولت ما این مسئله توجه خاصی شده است من شما تبریک می گویم اما کشاورزی سنتی تنها می تواند جوابگوی محصولات کشاورزی و نیاز ما به مواد غذایی باشد خیر و بدلیل جمعیتی که در حال حاضر داریم و با توجه رشد جمعیت و تولیدات کشاورزی مملکت بناچار باید به کشاورزی صنعتی هم روی بیاوریم ما نباید تکنولوژی صنعتی دنیای غرب را ندیده بگیریم بخصوص در اراضی زیر سدها باید از کشاورزی صنعتی استفاده کنیم بنابراین اینها با هم نباید ندارد می توانیم همزمان با استفاده و تشویق و ترغیب کشاورزی سنتی کشاورزی صنعتی را هم ترویج و رشد بدهیم از خود می پرسیم آیا دولت اولویت های کشاورزی را رعایت کرده است یا نه در حالیکه اعتبارات سرمایه گذاری ثابت طرحهای عمرانی برابر ۱۳۳ میلیارد تومان با مجموعه ای از ۴۳ درصد رشد نسبت سال پیش به مجلس شورای ملی تقدیم شده است سرمایه گذاری ثابت کشاورزی ۵۴ درصد رشد دارد و این دلیل دادن اولویت به بخش کشاورزی است و اگر این رشد یکسان به بخش ها داده شده بود و یکسان تقسیم شده بود کشاورزی هم میباید ۴۳ درصد رشد را میداشت ما هم از این رشد برای روستاها میرویم و آن آرزوئی را که شما نمایندگان صدیق ملت ایران بعنوان راه روستائی و تأسیسات رفاهی دارید در برنامه پیش بینی شده است تنها در فصل صنایع عدائی اعتباراتی را که اسامی در برنامه سرمایه گذاری ثابت است صد درصد نسبت سال گذشته افزایش پیدا

کرده است و از سه میلیارد به شش میلیارد رسیده است و این علاوه بر دو میلیارد ریالی است که در فصل تولیدات کشاورزی دارد که در اعتبارات وزارت کشاورزی پیش بینی شده است یعنی با این اعتبار ۸ میلیارد ریالی برای کارهای صنعتی کشاورزی مثل کارخانجات تولید ذانه مرغ، لیشیات، گاو داری تولید مجموعه صنعتی شیرو غلوفه و امثال آن در این اعتبارات پیش بینی شده است اما من بیک نکته اشاره کنم که ما لازم است این مسأله را رعایت کنیم البته شاید وظیفه دولت و رسانه های گروهی باشد که باین مطلب توجه کنند ما بتدریج داریم یک مملکت مصرف کننده آنهم مصرف کننده های زیادتر از حد معمول میشویم ما مجموعاً از گوشت قرمز و گوشت سفید و تخم مرغ در سال بیش از یک میلیون تن مصرف میکنیم این یک میلیون تن را اگر به تعداد افراد ملت ایران تقسیم کنیم بهترتر حتی بچه های شیرخواره ۸ گرم پروتئین در روز میرسد در حالیکه براساس قوانین فیزیولوژیکی هر انسان بالغ بسیار فعال کوشا فقط به ۷ گرم پروتئین احتیاج دارد که اگر زیاد تر از این مصرف کند عمر می رود و از این هفتاد گرم فقط ۱/۳ آن میتواند پروتئین حیوانی باشد و ۲/۳ آن پروتئین نباتی مثل عدس و نخود و لوبیا و غیره است و ما بحکم اینکه بقران و مضامین آن اعتقاد داریم باید کلو و واشربوا و لاتسرفوا را رعایت کنیم و در مملکت در هر سال برای هر نفر ۳۲ کیلوگرم قند و شکر مصرف میکنیم برای هر نفر در روز نزدیک ۸۲ گرم شکر مصرف میشود البته تعدادی از افراد بعلت ابتلا به بیماری قند و از نظر اینکه در دسته مخصوص قرار دارند مصرف نمیکنند ولی من یکسان حساب کرده بنابراین ملاحظه میفرمائید که این زیاد مصرف کردن کار را بکجا می کشاند در فصل تأمین رفاه اجتماعی که یکی از فصول بخرج برنامه دولت است اعتبارات این فصل از ۸۵ میلیارد ریالی به ۱۶۲ میلیارد ریالی یعنی صد درصد افزایش داشته است در فصل رفاه اجتماعی کارگران از ۴۸ میلیارد ریالی به ۱۱۷ میلیارد ریالی یعنی ۲۵۰ درصد افزایش یافته است ما از روزی که پای باین ساحت مقدس گذاشتیم و قسم خوردیم که برخی انجام وظافت خود هیچگاه اوطن را فراموش نکنیم باید یک نکته را در نظر بگیریم ما مسلمانیم قرآن میگوید ان الله یامر بالعدل و الاحسان مسلمانی باید عادل باشد ما بهنگام قضاوت نباید نقاط ضعف و شکست و نامرتبتهای

را بنگریم و بموقفیت‌ها اشاره نکنیم باید بشکست اشاره کنیم ولی هم زمان با آن موقفیت‌ها را هم ذکر کنیم ما باید آنها را که برنامه‌ها را با صداقت انجام میدهند دیگریم کنیم و گرنه انتقاد بدون آنکه از کسانی که صادقانه خدمت کرده‌اند تشویقی نشود کار ما را دشوارتر میکند و راه ما را به بن بست خواهد کشانید (احسن).

نایب رئیس - چون وقت دیر است با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح فردا خواهد بود و دستور جلسه دنباله بحث در کلیات لایحه بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور میباشد.

(جلسه ساعت بیست و سه و چهل و پنج دقیقه پایان یافت)

۳- اعلام دستور و موقع جلسه آینده - پایان جلسه .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر جواد سعید